

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Симоненко, І. Рудь, В. Ворошилов, Ю. Якименко, О. Рябокони. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 34
(26 травня 2016 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	9
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	14
ПОЛІТИКА.....	23
ЕКОНОМІКА	28
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	35

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Це лише початок – Президент про повернення Надії Савченко в Україну

Президент П. Порошенко зустрівся з українською льотчицею, Героєм України Н. Савченко після її звільнення із російської в'язниці і повернення в Україну.

«Довгих 709 днів ми переживали, молилися, активно діяли, організовували акції протесту для того, щоб відбувся сьогоднішній день. День, коли в Україну повернулася надія – Надія Савченко і надія, і тверда віра в нашу перемогу. Так як ми повернули Надію, так ми повернемо Донбас, так ми повернемо Крим під український суверенітет», – підкреслив П. Порошенко під час заяви для ЗМІ.

Глава держави наголосив, що Надія Савченко «стала символом – символом гідності і нескореності – такою якою є Україна, якою є українська жінка, якою є офіцер Збройних Сил України». «Ми всі пишаємось тою поведінкою, яку продемонструвала Надія, будучи заручницею агресора Росії довгі 709 днів», – сказав П. Порошенко.

«Але це лише початок, бо ми чекаємо повернення додому Юрія Солошенка, Геннадія Афанасьєва, Олега Сенцова, Олександра Кольченка та багатьох українців, які нині є заручниками як в Росії, так і на окупованій території», – підкреслив П. Порошенко та додав, що йому дуже приємно, що зараз Надія долучиться до цієї боротьби.

Президент привітав маму льотчиці Марію Іванівну і сестру Віру, які «більше за всіх чекали Надію вдома».

П. Порошенко зауважив, що це не перша спроба повернути Надію Савченко в Україну: «Остання дата, яка була призначена – це 22 травня, до цього було – 18 травня. Було ще багато інших дат, які внаслідок тих чи інших обставин не відбувались».

«Але можу наголосити – це є наша спільна перемога», – сказав Президент і подякував «за активну участь і підтримку» також всій проукраїнській коаліції в світі, лідерам держав – канцлеру Німеччини Ангелі Меркель, президенту Франції Франсуа Олланду, президенту США Бараку Обамі, лідерам держав-членів Європейського Союзу, які спільним рішенням приймали позицію по запровадженню санкцій проти Росії. Глава держави також подякував Польщі, Литві, Великобританії, Іспанії, Італії, лідерам Австралії та Японії, які чітко заявляли та наголошували жорстку вимогу, що Надія Савченко має повернутися додому.

Президент також зазначив, що звільнення Н. Савченко стало можливим в результаті Мінських домовленостей. «Я хочу чітко наголосити, що ці кроки були би неможливі без Мінських домовленостей, де чітко зазначено зобов'язання Росії звільнити всіх заручників, які є змістовною частиною рішення Ради безпеки ООН і на базі яких застосовуються санкції щодо РФ», – сказав глава держави.

В свою чергу, Н. Савченко подякувала мамі і сестрі за терпіння, а також світовій спільності і всім, хто боровся за неї та її звільнення, та висловила

вдячність своїм бойовим побратимам. «Я дякую всім хлопцям, які залишились живі і які померли за нашу Україну. Я прошу вибачення, що я ще жива, але я завжди готова піти в бій за нашу Україну до переможного кінця. Україна має право бути», – сказала українська льотчиця.

Н. Савченко наголосила, що як українка, патріотка та народний депутат надалі працюватиме задля звільнення всіх українців, які перебувають у полоні та задля виконання Мінських домовленостей.

«Будемо працювати. Я буду працювати для того, щоб по-перше, кожен, хто полонений і ще живий повернувся живим. Для того, щоб якомога менше загинуло. І будемо працювати для того, щоб Україна була сильною і для того, щоб у нас ніколи більше не був забутий народ, для того, щоб українці мали право бути українцями, жити гідно на своїй землі», – наголосила вона.

«Дуже добре, що є Мінські домовленості. Дуже добре, що вони будуть виконуватися. Тому що ми зробимо все для того, щоб вони виконувалися», – додала Н. Савченко.

Народний депутат, Герой України також висловила переконання, що всі зрушення і зміни відбуваються завдяки громадянам, які відстоюють свої права та думку: «Народ – це велика сила. Якби народ не говорив, то політики б нічого не робили. Напевно і є суть демократії у тому, щоб народ говорив і його чули, щоб народ змусив себе чути. Нас будуть чути, тому що ми українці» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/ru/news/ce-lishe-pochatok-prezident-pro-povernennya-nadiyi-savchenko-37187>). – 2016. – 25.05).

Президент вручив Надії Савченко «Золоту Зірку» Героя України

Президент П. Порошенко вручив українській льотчиці Н. Савченко найвищу державну нагороду України – орден «Золота Зірка» Героя України.

Народний депутат Н. Савченко нагороджена високим звання Героя України та орденом «Золота Зірка» за незламність волі, громадянську мужність, жертвоне служіння Українському народові.

Президент, під час вручення нагороди, зазначив, що Надія є першою жінкою-воїном, яка удостоєна цього високого звання і цієї високої нагороди.

«Служу Українському народові», – з такими словами Н. Савченко прийняла нагороду з рук глави держави.

П. Порошенко подякував бойовим побратимам Надії та майже двом сотням журналістів, які зібралися в приміщенні Адміністрації Президента: «Дякую усім журналістам, які зібралися сьогодні тут для того, щоб донести правду про Україну, правду, які є українці, і для того, щоб переконати – ми, українці, обов'язково будемо в Європі» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/ru/news/prezident-vruchiv-nadiyi-savchenko-zolotu-zirku-geroya-ukray-37189>). – 2016. – 25.05).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

М. Дем'яненко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Перспективи економічного розвитку Одеси та ідея порто-франко

Вигідне економіко-географічне розташування, вихід до Чорного моря, високий рівень технічної оснащеності, розвинута інфраструктура, великий науково-виробничий потенціал, багаторічний досвід зовнішніх зв'язків з багатьма країнами світу можуть неабияк покращити економічну ситуацію не лише в Одесі, а і в цілому в Україні.

У цьому контексті привертає увагу активізація обговорення останнім часом ідеї впровадження в Одесі специфічного економічного режиму порто-франко, який передбачає право безмитного ввезення і вивезення товарів або сприятливі митні правила. Режим порто-франко вже існував в Одесі з 1819 по 1859 р. та одразу зробив місто одним зі світових торгових центрів. Фактично для всіх купців, що торгували з Російською імперією, Одеса стала єдиним безальтернативним варіантом для ввезення та вивезення товарів з південного напрямку. З введенням порто-франко процес торгівлі через Одесу став виглядати вкрай просто: купець привозив свій товар, без митної тяганини розвантажував його і продавав на місці, будучи впевненим у тому, що товар його куплять, оскільки кількість підприємців за таких умов зросла мінімум у 10 разів. Після цього купець завантажувався місцевим товаром – як правило, хлібом – і відпливав. Місто при цьому отримувало величезні можливості для розвитку. Купуючи сировину без мита, підприємці відкривали в межах порто-франко заводи з переробки сировини, яка потрапляла до Одеси, а вже потім готова продукція вважалася вироблена на території Росії, так само без мита продавалася всередині країни.

Нерідко продукція, вироблена із ввезеної в Одесу сировини, узагалі не виходила за межі митних постів, одразу ж вирушала за кордон. Завдяки цьому місто стало одним з основних перевалочних торгових пунктів середземноморської та чорноморської торгівлі. За перші п'ять років порто-франко Одеса в складі Російської імперії вийшла на третє місце по торговим оборотам в імперії, а потім і на друге, трохи поступаючись лише Санкт-Петербургу. Однак поступово плюси порто-франко почали переходити в мінуси. Потік вироблених товарів зріс настільки, що перевантажив митні пости. У результаті товари йшли через митницю майже без огляду, а безпосередньо митники казково багатіли.

Як завжди трапляється, розвиток порто-франко перейшов у фазу застою. Причиною стало те, що закінчилася земля для забудови в межах порто-франко, а будувати підприємства, склади та інші будівлі поза безмитної зони ніхто не мав намірів. Безпосередньо біля кордону почалася торгівля вже землею та підприємствами. Тому, з одного боку, територія порто-франко сприяла швидкому розвитку Одеси як портового міста, а з іншого – усе, що привозили, продавалося й купувалося на цій території, не приносило особливого прибутку в казну держави. Більше того, помітно зросла контрабанда товарів з порто-франко

на інші території імперії.

Уже в новітній історії в Одесі 16 грудня 1990 р. за ініціативи Одеського міськвиконкому навіть відбувся міський референдум щодо створення вільної економічної зони. Створили спеціальний комітет, діяльність якого, утім, не мала особливого успіху. Існувало кілька проектів вільних економічних зон. Деякі з них навіть передбачали включення в них території всього міста. Однак у результаті зупинилися на так званих точкових вільних економічних зонах.

Щодо режиму порто-франко в сучасній Одесі, то на сьогодні є чинний Закон України «Про спеціальну (вільну) економічну зону “Порто-Франко” на території Одеського морського торговельного порту». Цілями створення такої спеціальної економічної зони (СЕЗ) в Одеському морському торговельному порту були:

- удосконалення виробничої структури порту шляхом залучення іноземного капіталу, збільшення обсягу надаваних портом послуг світового рівня;
- збільшення доходів місцевого й державного бюджету;
- пом’якшення проблеми зайнятості працездатного населення, підвищення професійної підготовки кадрів, які працюють у ринкових умовах;
- апробація на локальному рівні нових форм господарювання в умовах СЕЗ і поширення цього досвіду на аналогічні зони, створювані в інших українських портах.

Однак проблеми почалися із самого початку функціонування СЕЗ. Митні служби категорично відмовилися виконувати положення Закону України «Про спеціальну (вільну) економічну зону “Порто-франко”» стосовно вантажів і вантажовласників, залишивши право на пільги тільки за інвесторами. Це означало, що статус вантажу СЕЗ і звільнення від митних платежів отримували тільки ті вантажі, що призначалися для реалізації затверджених Одеською облдержадміністрацією інвестиційних проектів.

Проте навіть за таких умов з 2001 по 2004 р. дирекція СЕЗ зареєструвала п’ять інвестиційних проектів кошторисною вартістю 29,6 млн дол. США. СЕЗ «Порто-франко» є найменшою СЕЗ в Україні (вільних площ для організації виробництв із самого початку було не більше 4 га). Це не зашкодило «Порто-франко» стати взірцевою СЕЗ, що не мала рівних за ефективністю залучення інвестицій. На жаль, через брак території не вдалося реалізувати інвестиційний проект японського концерну Mitsubishi з організації повного циклу виробництва електронної апаратури.

Замість сприяння, урядові структури, передусім Міністерство фінансів, постійно намагалися закрити СЕЗ. Зокрема, було прийнято ряд нормативних актів (розпорядження Кабміну № 124, яким було схвалено мораторій на створення нових СЕЗ; розпорядження Кабміну № 1361, яке позбавляло обласні адміністрації права на затвердження інвестиційних проектів), що значно ускладнили діяльність СЕЗ. Регіональна влада втратила право на затвердження будь-яких інвестиційних проектів, попри їхню очевидну користь і необхідність для регіону. Саму ідею СЕЗ, як регіонального проекту, було дискредитовано, а процес залучення нових інвесторів фактично зупинено. Якщо створення вільних економічних зон мало під собою економічну базу, то заморожування їхньої діяльності відбулося виключно з політичних мотивів. Причому зробили це політики, які на словах оголошували себе найбільшими прихильниками

ринкових перетворень. Звісно, у діяльності СЕЗ не все було ідеально, траплялися і промахи, і зловживання. Деякі спеціальні економічні зони існували просто як «сірі зони», через які завозився товар. Утім, їхня руйнівна діяльність зачепила не тільки вільні економічні зони, а й інші сфери економіки. Підбиваючи проміжний підсумок діяльності вільних економічних зон, можемо сказати, що, зважаючи на загалом позитивний досвід, вони, з політичних причин, не виконали свого призначення. Саме тому в березні 2013 р. відбувся круглий стіл, організований адміністрацією Одеського морського торговельного порту й регіональною філією Національного інституту стратегічних досліджень, під час якого обговорювалося питання відродження СЕЗ «Порто-франко» в Одеському порту та її розширення.

Сьогодні ідея створення в Одесі або Одеській області вільної економічної зони «Порто-франко» знову актуалізувалася. Проте нині в цьому питанні чітко проглядається й політична складова, яка базується на тому, що на тлі регулярних терористичних актів, посилення соціального невдоволення, суперечностей на рівні місцевої влади дискусія щодо впровадження «порто-франко» може послужити поштовхом до подальшого нагнітання напруженості в регіоні. Зокрема, відомий прецедент, коли група активістів Євромайдану зірвала круглий стіл, присвячений зазначеній тематиці. Політизації питання сприяють, серед іншого, новації, запропоновані народними депутатами М. Скориком, В. Рабиновичем і О. Пресманом у зареєстрованому ними законопроекті «Про вільну (спеціальну) економічну зону “Порто-франко”». Стосовно законопроекту було винесено висновок Головного науково-експертного управління Верховної Ради України, у якому перелічено всі його вади. Але суть не в цьому. За політичними суперечками на задній план відійшли власне економічні питання доцільності, необхідності та перспектив розвитку спеціальних (вільних) економічних зон в Україні: цей законопроект не містить аналізу економічних і політичних наслідків змін, що відбудуться після його ухвалення.

Варто окремо відзначити, що в нинішньому трактуванні ініціатива, відома під назвою «Одеса за порто-франко», має на меті економічне відділення всієї Одеської області від України і створення прикордонної та митної зони по всій території області, що виходить за рамки поняття «порто-франко» (вільного порту), що обмежується лише територією порту, аеропорту або промислових об'єктів. Повертаючись до нинішньої ситуації в Україні, а також з огляду на кризовий стан української економіки, створення зони порто-франко у «модернізованому» вигляді може призвести до небажаних негативних наслідків, у тому числі поглиблення дефіциту бюджету.

Відповідно до закону, створення спеціальних економічних зон в Україні базується на територіальному принципі. Тобто це не відокремлена територія, а насамперед частина національного економічного простору, де повинна діяти особлива система економіко-правових пільг і стимулів, спрямованих на забезпечення передбачуваності та стабільності державної економічної політики, гарантій потенційним внутрішнім і зовнішнім інвесторам, обумовлена спеціальним правовим режимом. Таким чином, повинні бути чітко визначені регулюючі механізми створення і функціонування всіх без винятку СЕЗ, а також обґрунтовані альтернативні варіанти їх розвитку, пов'язані з перспективами майбутньої структурної перебудови економіки України, можливими змінами кон'юнктури світового ринку, розв'язанням проблем вирівнювання рівнів

соціально-економічного розвитку по регіонах країни. Відсутність альтернативних варіантів може призвести до певної їх консервації у своєму розвитку, віддаляючись при цьому від потреб вітчизняної економіки в цілому і проблем регіонального розвитку зокрема, посилюючи локальний сепаратизм та економічне відокремлення від держави.

Водночас зрозуміло, що вільні економічні зони не варто ідеалізувати. Зважаючи на всі привабливі аспекти, вони є тільки інструментом, котрим треба вміти користуватися. Так, наприклад, наявність семи СЕЗ не позбавило Республіку Молдова статусу найбільш бідної країни Європи. І тепер фахівці сходяться на тому, що молдавські вільні економічні зони не виконали завдань, для яких запроваджувалися, – створення робочих місць, залучення іноземних і місцевих інвестицій, зростання промислової продукції і стимулювання експорту.

Разом з тим прихильники порто-франко наголошують, що впровадження такого режиму в Одеській області не тільки залучить інвестиції, а й дасть «друге дихання» економіки області. Зокрема, таку думку висловив позафракційний депутат Верховної Ради С. Рудик: «Це дасть нові джерела надходжень, ми це розуміємо, оскільки бізнесу потрібні кращі умови для роботи, податкова частина буде зовсім інша». Він підкреслив, що необхідна відповідна законодавча база, яка дасть можливість отримати додаткові надходження, а також необхідно вміти цими процесами керувати. «По суті, мова йде про пільги для бізнесу», – зазначив депутат. Бізнес, на його думку, це додаткові надходження до бюджету й нові робочі місця. «Це дійсно серйозний інструмент», – зауважив він.

Колишній голова Одеської облдержадміністрації, український політик, депутат Верховної Ради III та VI скликань С. Гриневецький наголошував, що, незалежно від того, чи йдеться про «нову регіональну політику», про яку говорила попередня влада, чи йдеться про «децентралізацію», як тепер, жоден український уряд не бажає передавати на регіональний рівень економічні повноваження, а хоче сам затверджувати, вирішувати й контролювати, що треба для тієї чи тієї області. Надмірна централізація стала однією з причин нинішньої кризової ситуації. «Я переконаний, що якби торік ухвалили відповідний закон про відродження порто-франко в Одеському порту, ми б не мали тепер надмірної політизації цього питання. Ба більше, отримали б інструмент, що дозволив би залучити в Україну реальні інвестиції, а також додаткові вантажопотоки. В умовах затяжної економічної кризи Одеська область, та й Україна загалом, ризикує втратити чималу частину свого потенціалу, насамперед транзитного. Ми вже втрачаємо у швидкості, вартості й надійності поставок, а отже, індекс логістичної привабливості прямує до нуля. Мало хто захоче інвестувати у країну, де йде війна і є загроза політичної нестабільності, а найголовніше – немає стабільних ринкових правил гри. Нинішня криза відкриває можливість перебудувати українську економіку, зробити її більш мобільною, конкурентоспроможною й ефективною. Для цього потрібні нові інструменти. Відродження або створення нових СЕЗ на принципово нових засадах може стати одним із них», – вважає С. Гриневецький.

Ще одним палким прихильником створення порто-франко в Одесі став одіозний С. Ківалов. Він сподівається, що Президент П. Порошенко присвоїть регіону статус вільної економічної зони, і навіть подав на розгляд Президента

відповідну електронну петицію, яка зібрала 25 тис. підписів. Щоправда, прокуратура області виявила, що підписи під нею ставили «мертві душі» колишніх студентів ВНЗ, які підконтрольні С. Ківалову.

Водночас окремі одесити (зокрема, оглядачі Держ.Одесса) з пересторогою сприймають перспективу порто-франко, наголошуючи на тому, що «вся морська торгівля через Одеський порт не буде обкладатися митом, держава втрачатиме мільйони і мільярди прибутків, а місцеві, та й, напевно, не тільки місцеві чиновники, з “потрібними” людьми на “правильних” посадах продовжать збагачуватися за рахунок зростання економічної активності в регіоні та рядових жителів». «При цьому для самої Одеси зона порто-франко буде цілком вигідною. Але до певного часу, адже це збільшить ресурсну базу й непідконтрольність Києву місцевих “князьків”, що неминуче сприятиме роздуванню конфлікту з центром та відмежуванню міста від держави. Цим неодмінно скористаються наші “московські друзі”, які традиційно приділяють багато уваги Одесі й області та підтримують будь-які сепаратистські ініціативи в регіоні. Тож не дивно, що найголосніше “пісні про світле безмитне майбутнє” співають саме проросійськи налаштовані політики Одеської області – А. Кіссе, М. Скорик, О. Пресман, В. Рабинович, мер міста Г. Труханов, той же Ківалов та ін.» – зауважили автори статті.

Ще категоричніше висловився лідер патріотичної громадської організації «Рада громадської безпеки» М. Гордієнко, який вважає, що створення між депутатами Одеської міськради міжфракційного об'єднання «Порто-Франко» пов'язано з бажанням дестабілізувати ситуацію не тільки в Одесі, а й у Миколаєві та Херсоні. Про це він повідомив на своїй особистій сторінці в соціальній мережі Facebook. «Тема порто-франко, яка з'явилася на сесії Одеської міськради, де зліпилися ...Опоблок і “Морська партія Ківалова”, це не випадковий одноразовий перфоманс, а початок довгограючої розкачки-провокації Одеси, Миколаєва та Херсона», – написав активіст.

Подібну точку зору висловив і блогер О. Коваленко, який підсумував, що насправді орто-франко – це м'яка форма сепаратизму, кремлівський план «Б» для Одеси, на який кинуті кошти й ресурси і який цілком може бути реалізований. За той період, поки область скочуватиметься в безодню чергової «республіки», зацікавлені особи «вичавлять з кримінальної складової режиму максимум». Однак одесити до кінця не усвідомлюють всієї суті й згубності цього режиму для міста, при цьому пояснити їм, остаточно розставити всі точки над «і», ніхто не намагається.

Що ж до економічної вигоди, то з огляду на історичний досвід можна очікувати не тільки смерть одеської промисловості, яка не зможе конкурувати з іноземними аналогами, а перебуватиме в такій же цінній категорії для покупців по всій Україні.

Більшість експертів вважають, що в питанні порто-франко політики куди більше, ніж економіки. «Можливо, хтось із депутатів дійсно вважає, що впровадження порто-франко може принести позитивний ефект для міста. Однак навряд чи хтось із них усерйоз розраховує на те, що проект буде реалізований... Політики відчують дефіцит креативних ідей, тому намагаються попіаритися легким способом, використовуючи популярну ідею», – каже політолог Я. Католик.

Поки ж вирують політичні пристрасті, економісти сумніваються в

ефективності ідеї вільної економічної зони як такої. «Питання: для чого створюється вільна економічна зона? Якщо є реальні перспективи зарубіжних інвестицій в промислове виробництво, тоді це може бути цікаво. Але цілком ймовірно, що просто з'явиться чергова можливість ухилення від податків», – вважає економіст З. Попович. Крім того, експерти нагадують, що в 2000 р. в Одеському порту вже створювалася вільна економічна зона. Однак очікуваного ефекту вона не принесла й незабаром була ліквідована.

Отже, питання створення порто-франко в Одесі доволі неоднозначне: незважаючи на можливі економічні вигоди, сьогодні воно значною мірою політизоване та має як прихильників, так і противників. Що ж стосується державної політики в цьому питанні, то необхідно напрацьовувати нормативну базу, яка унеможливить спекуляції та корупцію й дасть змогу ефективно використовувати всі переваги Одеського регіону для економічного розвитку всієї України *(Роботу написано з використанням інформації таких джерел:*
http://gazeta.dt.ua/internal/strasti-za-porto-franko-_.html,
<http://politolog.net/analytics/porto-franko-eto-myagkaya-forma-separatizma-kremlyovskij-plan-b-dlya-odessy-blogger>,
<http://korrespondent.net/city/odessa/3665462-porto-franko-dast-novoe-dykhanye-odesskoi-oblasty-deputat>,
<http://112.ua/obshchestvo/v-odesse-v-den-199-y-godovshhiny-porto-franko-razvernuli-u-poberezhya-chernogo-morya-ogromnyu-banner-305559.html>,
<http://odesa.depo.ua/rus/odesa/dlya-chogo-u-putina-prosuvayut-ideyu-porto-franko-dlya-odeshchini-30032016200000>,
<http://odessa-life.od.ua/article/6682-Chto-skryvaetsya-za-porto-franko>,
<http://odesa.depo.ua/ukr/odesa/odeski-opozitsioneri-vparyuyut-mistyanam-separatizm-v-obgortsi-21032016142300>,
<http://www.segodnya.ua/regions/odessa/odesse-nakanune-godovshhiny-2-maya-zayavili-o-sebe-aktivisty-i-radikaly-protivoborstvuyushchih-lagerey-711009.html>,
<http://odesa.depo.ua/ukr/odesa/yak-v-kievi-zabili-na-separtizm-v-odesi-11042016140000>,
<http://glasweb.com/nuzhen-li-odesse-status-porto-franko>).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Перший заступник Голови Верховної Ради України І. Геращенко взяла участь у зустрічі високого рівня «Внутрішнє переміщення в Україні: подальші кроки», організованій 24 травня Радою Європи у Страсбурзі.

Проблематика внутрішньо переміщених осіб і захисту прав людини піднімалися на зустрічі високого рівня у Страсбурзі 24 травня ц. р., у якій взяла участь перший заступник Голови Верховної Ради України І. Геращенко разом з представниками українського парламенту, місцевих органів влади з Донеччини, Луганщини, Дніпропетровська.

Під час зазначеного заходу І. Геращенко зустрілася з комісаром Ради Європи з прав людини Н. Мужнієксом, директором департаменту з прав людини К. Джакомопулосом, заступником генсека РЄ Г. Баттаїні-Дагоні та ін.

Під час дискусій І. Геращенко порушила питання пріоритетності виконання гуманітарного блоку мінських угод. Вона вважає неприпустимим те, що Міжнародний комітет Червоного Хреста досі не допущено до пошуку

зниклих безвісти та заблокована робота міжнародних гуманітарних організацій на окупованих територіях. «У питанні пошуку зниклих безвісти і ідентифікації загиблих час грає проти всіх сторін – і це мають всі розуміти, і ми намагаємося донести цю думку до ОРДЛО, аби вирішити проблему допуску. Так само важлива більш активна позиція РЄ щодо звільнення політв'язнів в російських тюрмах», – зазначила перший заступник спікера Верховної Ради.

Також під час дискусій велика увага приділялася темі виплат пенсій на окупованих територіях. І. Геращенко наголосила, що протягом цих двох років конфлікту Україна виплатила понад 57 млрд грн (з них понад 30 млрд – це пенсії, інше – соціальні виплати) вимушеним переселенцям. «Тому ні про яку блокаду не може йти й мова!» – підкреслила перший віце-спікер. При цьому вона зазначила, що держава не може виплачувати пенсії на окупованих територіях, де немає легітимних органів влади. За її словами, нині українська сторона систематизує ці виплати, аби унеможливити зловживання (виплати пенсій людям, що померли, отримання «переселенських» грошей тими, хто проживає на окупованих територіях і має право тільки на пенсії тощо).

Також під час зустрічей порушувалося питання роботи КПВВ (Контрольний пункт в'їзду-виїзду). За словами І. Геращенко, бойовики й досі не дали дозволу на відкриття КПВВ у Золотому, що вкрай негативно впливає на пересування громадян на Луганщині. Перший віце-спікер висловила глибоке занепокоєння й обурення тим, що в щорічній доповіді генсека Ради Європи Т. Янгланда про дотримання прав людини в країнах Ради Європи немає жодного слова про Крим і Донбас. «Навряд чи таку доповідь можна вважати об'єктивною. І про це потрібно чесно говорити», – наголосила І. Геращенко.

Під час зустрічі із заступником генерального секретаря Ради Європи з Г. Баттаїні-Драгоні обговорили діяльність новоствореного Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та ВПО України.

«Наші європейські партнери надзвичайно позитивно оцінюють створення відповідного міністерства, очікують від його роботи прозорості і координації роботи всіх відомств для вирішення проблем переселенців, реінтеграції, – наголосила перший віце-спікер. – Дуже важливо, що парламент налаштований на тісну співпрацю з урядом задля вирішення проблем, пов'язаних з конфліктом, та питань реінтеграції і сприяння переселенцям» (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 24.05*).

Голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин Г. Немиря у Страсбурзі провів зустріч з комісаром Ради Європи з прав людини Н. Муйжнієксом.

Під час зустрічі сторони обговорили проект Ради Європи щодо захисту прав і свобод внутрішніх переселенців у нашій державі та співпрацю щодо його виконання, зокрема в законодавчій сфері, координацію, обмін інформацією та питання, пов'язані з інтеграцією внутрішньо переміщених осіб.

«Наш обов'язок – забезпечити права і свободи внутрішніх переселенців. Це наші громадяни, громадяни України» – підкреслив Г. Немиря.

У цьому зв'язку він наголосив на важливості усунення суперечностей у законодавстві щодо внутрішньо переміщених осіб, на забезпеченні можливості для цих громадян України брати участь у виборах та на необхідності поширення

інформації щодо проблем у цій сфері та шляхів їх розв'язання.

Крім того, Г. Немиря та Н. Муйжнієкс узяли участь у дискусії в рамках проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні» (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 24.05).

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування рекомендує парламенту повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проект закону України «Про Державний герб України».

Голова підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О. Дехтярчук вказав, що законопроектом (реєстр. № 4035) пропонується врегулювати питання опису, порядку використання і правового захисту Державного герба України, який включає великий Державний герб України та малий Державний герб України.

Доповідач поінформував, що:

– Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради України у висновку від 29 березня 2016 р. № 16/3-397/4035 висловлює сумніви щодо доцільності прийняття окремого закону, який би встановлював опис і порядок використання лише Державного герба України, притримуючись позиції щодо комплексного регулювання в одному законі питання опису та порядку використання всіх державних символів України. Крім того, Головне управління висловлює ряд зауважень техніко-юридичного характеру, зокрема, щодо розмежування порядку офіційного та неофіційного використання Державного герба України, а також недостатньо вичерпного регулювання порядку його офіційного використання. Виходячи з вищенаведеного, Головне управління пропонує за результатами розгляду в першому читанні повернути законопроект суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання;

– Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції у своєму висновку від 16 березня 2016 р. (протокол № 66) вказав, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства;

– Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції на своєму засіданні 16 березня 2016 р. дійшов висновку, що законопроект не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС або регулюється національним законодавством країн-членів ЄС, а отже, не потребує експертного висновку Комітету з питань європейської інтеграції.

Також голова підкомітету вказав, що до комітету надійшов лист Всеукраїнської громадської організації «Українське геральдичне товариство», у якому зазначається, що передбачений законопроектом опис великого Державного герба України не відповідає геральдичним і юридичним вимогам (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 25.05).

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики й місцевого самоврядування рекомендує парламенту повернути суб'єкту права

законодавчої ініціативи на доопрацювання законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо відзначення та встановлення додаткових гарантій добровольцям антитерористичної операції).

Голова підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О. Дехтярчук зазначив, що законопроектом (реєстр. № 2837) пропонується внести зміни до Закону України «Про державні нагороди України», запровадивши орден «Доброї волі» для нагородження громадян України, які добровільно брали безпосередню участь у антитерористичній операції в районах її проведення, і до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», прирівнявши осіб, нагороджених цим орденом до учасників бойових дій, а також визнати, що чинність цього Закону поширюється на сім'ї орденоносців ордена «Доброї волі». У п. 2 пояснювальної записки зазначається, що «головним завданням законопроекту є покращення бойового духу добровольців антитерористичної операції та визначення правових і організаційних засад забезпечення реалізації прав добровольців антитерористичної операції і їхніх сімей».

При розгляді цього законопроекту комітет також узяв до уваги укази Президента України від 17 лютого 2016 р. № 53 «Про відзнаку Президента України “За участь в антитерористичній операції”» та № 54 «Про відзнаку Президента України “За гуманітарну участь в антитерористичній операції”», які були видані з метою відзначення відповідно осіб – захисників суверенітету й територіальної цілісності України під час проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях і працівників підприємств, установ, організацій, інших осіб, які залучалися або добровільно забезпечували проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, здійснювали волонтерську діяльність, перебуваючи безпосередньо в районі проведення антитерористичної операції в період її проведення.

Народний депутат України О. Березюк запропонував звернутися до Міністерства оборони України з проханням надати інформацію про кількість коштів, виділених з Державного бюджету України у 2015 р. на поліпшення житлових умов учасників антитерористичної операції, та про кількість коштів, що передбачені в Державному бюджеті на поточний рік, а також інформацію про те, які заходи передбачаються з їх використання задля забезпечення житлом осіб, що потребують державної підтримки, захищаючи цілісність України.

За наслідками загального обговорення прийнято рішення: рекомендувати Верховній Раді України відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 114 Регламенту Верховної Ради України проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо відзначення та встановлення додаткових гарантій добровольцям антитерористичної операції) (реєстр. № 2837) повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання та звернутися до Міністерства оборони України з проханням надати інформацію про кількість коштів, виділених з Державного бюджету України у 2015 р. на поліпшення житлових умов учасників антитерористичної операції, та про кількість коштів, які передбачені в Державному бюджеті на поточний рік, а також які заходи передбачаються з їх використання задля забезпечення житлом осіб, що потребують державної підтримки, захищаючи цілісність України (***Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 24.05.***

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення підтримує проведення щорічного перерахунку пенсій у зв'язку із зростанням середньої заробітної плати в Україні.

Члени комітету розглянули проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення щорічного березневого перерахунку пенсій» № 4318.

Поданим законопроектом пропонується щороку з 1 березня підвищувати заробітну плату, з якої призначено (попередньо перераховано) пенсію, на коефіцієнт, який відповідає не менше 25 % показника зростання середньої заробітної плати (доходу) в Україні, але не менше зростання рівня інфляції (індексу споживчих цін) за минулий рік. Відповідно до чинної норми (дію якої зупинено до стабілізації економічної ситуації в країні згідно із законом № 1166-VII від 27.03.2014 р.) заробітна плата повинна підвищуватися на коефіцієнт, який відповідає не менше 20 % зростання середньої заробітної плати, тобто пропонується збільшити коефіцієнт підвищення на 5 %, порівняно із чинною нормою.

Проектом також доручається Кабінету Міністрів забезпечити підвищення пенсійних виплат з березня 2016 р. не менше як на 2 %.

Під час обговорення зазначалося, що законодавчі зміни дадуть змогу щорічно збільшувати з 1 березня пенсії на коефіцієнт зростання середньої заробітної плати в Україні, що забезпечить поступове «осучаснення» раніше призначених пенсій.

На думку голови комітету Л. Денісової, розуміючи реалії сьогодення, дуже важливо піднімати соціальні стандарти на той рівень, який здатен забезпечити гідний рівень життя пенсіонерів. «Зрозуміло, що усіма можливими методами необхідно намагатися підвищувати рівень пенсійних виплат. Більше того, це має стати тенденцією, яка забезпечить об'єктивне підняття пенсій відповідно до потреб людей», – упевнена Л. Денісова.

За результатами обговорення члени комітету ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект за основу (***Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 25.05***).

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства рекомендує Верховній Раді прийняти за основу та в цілому проект закону про внесення змін до ст. 4 Закону України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва» (щодо реалізації державних житлових програм).

Законопроектом № 4550 пропонується надати особам, на яких поширюється дія п. 19 і 20 ч. 1 ст. 6 та абзаців 4, 6 і 8 п. 1 ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», державну підтримку будівництва доступного житла, яка полягає у фінансуванні державою 50 % вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту.

Проектом також пропонується збільшити з 3 до 10 % річних процентну ставку фінансування за кредитами на будівництво (придбання) доступного

житла в разі надання кредитів за рахунок бюджетних коштів фінансовою установою – виконавцем державної цільової програми будівництва (придбання) доступного житла.

Під час обговорення законопроекту необхідність його прийняття обґрунтовувалася загальносуспільною потребою в реформуванні діючих житлових програм і приведення їх у відповідність до умов сьогодення, а також необхідністю вжиття заходів, спрямованих на недопущення поглиблення кризових явищ у будівельній галузі – галузі, яка має безпосередній ефект на розвиток економіки країни взагалі.

Згідно із проектом, державна підтримка в розмірі 50 % вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту особам, на яких поширюється дія діючого Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», надаватиметься в межах коштів, передбачених законом України про Державний бюджет України на відповідний рік на виконання Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010–2017 роки.

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого сприятиме забезпеченню доступним житлом і створить реальні можливості для громадян, які мають право на отримання державної підтримки, поліпшити свої житлові умови **(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 25.05).**

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Європейського парламенту М. Шульцем.

Президент Європейського парламенту привітав главу держави та український народ зі звільненням Н. Савченко.

«Це чудова новина для друзів України, які протягом двох років боролися за її звільнення з російського полону. Це перемога Президента України та всього українського народу», – наголосив М. Шульц.

П. Порошенко висловив сподівання на подальшу рішучу підтримку з боку Європейського парламенту в питанні звільнення всіх українських громадян, які незаконно утримуються в Росії, а також продовження тиску на російську сторону для повного виконання нею й інших положень мінських домовленостей.

М. Шульц висловив занепокоєння безпековою ситуацією на Донбасі та засудив збільшення кількості обстрілів українських позицій з боку проросійських бойовиків. Він наголосив, що за цих умов санкції проти Росії не можуть бути ані скасовані, ані пом'якшені.

Президент Європейського парламенту підтвердив послідовну підтримку з боку Європарламенту в питанні якнайшвидшого надання Україні безвізового режиму. «Розгляд законодавчої пропозиції Європейської комісії щодо лібералізації візового режиму з Україною в Європейському парламенті розпочнеться вже завтра. Ми зробимо все можливе для швидкого завершення цього процесу», – зазначив М. Шульц.

Президент України закликав сторону ЄС до справедливого розгляду

питання про надання українцям права на безвізові подорожі до ЄС.

Глава держави поінформував про прогрес України у впровадженні реформ. У свою чергу президент Європейського парламенту високо оцінив реформаторські зусилля Президента та запевнив у незмінній та всебічній підтримці України з боку Європейського Союзу.

П. Порошенко та М. Шульц домовилися продовжити координацію дій з актуальних питань взаємодії між Україною та ЄС у рамках політичних консультацій високого рівня 27 червня у Брюсселі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 25.05).

На засіданні Національної ради реформ, під головуванням Президента П. Порошенка було обговорено План пріоритетних кроків уряду на 2016 р.

«Декілька днів тому уряд презентував свій план дій. Я хотів би подякувати Прем'єр-міністру Володимирі Гройсману, всім членам уряду, за високий ступінь врахування положень Стратегії сталого розвитку «Україна–2020» і рішення Нацради реформ, яке було прийнято і передано до уряду», – сказав Президент, відкриваючи засідання.

«Це саме той документ, який дозволяє нам впевнено дивитись у майбутнє», – зазначив глава держави і наголосив, що вже визначені конкретні напрямки, конкретні дати, конкретна відповідальність кожного конкретного міністра за виконання положень цього Плану.

Президент також зауважив, що на засіданні Нацради реформ, незважаючи на дуже короткий термін, відбудеться обговорення документу з представниками Верховної Ради, громадських організацій, які входять до Нацради реформ. Пропозиції, які будуть висловлені під час обговорення, будуть враховані і найближчим часом уряд зможе прийняти рішення і затвердити зазначений документ.

Президент наголосив, що і він, і глава уряду, вдячні групі радників – І. Міклошу, Л. Бальцеровичу і багатьом іншим нашим іноземним партнерам, які доклали зусиль до створення якісного документу.

«Можу наголосити, що багато вже зроблено. Але дуже важливо, щоб темп реформ не втрачався», – підкреслив П. Порошенко.

Президент нагадав, що на засіданні Ради національної безпеки і оборони України затверджений Стратегічний оборонний бюлетень, який отримав дуже схвальні відгуки від партнерів з НАТО як «великий, доленосний документ, який повністю передбачає кардинальне реформування сектору оборони і безпеки».

Крім того, глава держави наголосив на важливості прийнятих рішень про створення антикорупційної інфраструктури і необхідності включення в План дій уряду і програми створення Державного бюро розслідувань, і активізацію роботи Національного агентства запобігання корупції, і впровадження електронних декларацій тощо.

«В тісній співпраці зі спеціалізованою Антикорупційною прокуратурою, Національним антикорупційним бюро ми чекаємо вже найближчим часом реалізацію багатьох матеріалів, які сьогодні містяться в опрацюванні цих антикорупційних органів», – зазначив Президент.

«Ключова позиція – забезпечення відновлення економіки. Окрім

забезпечення безпеки і оборони держави, де ми маємо відбити російську агресію і відновити український суверенітет над окупованими територіями Донбасу і Криму», – звернувся до учасників засідання глава держави.

Президент також підкреслив, що не менш важливою складовою завдань, які стоять перед усією українською владою, урядом, є забезпечення економічного зростання, як економічної бази для покращення соціальних стандартів.

У свою чергу, радник Президента, співголова Групи стратегічних радників з підтримки реформ в уряді Л. Бальцерович висловив переконання, що рівень життя громадян в Україні міг би бути значно вищим, ніж є зараз, оскільки для цього «є значні резерви».

На думку радника Президента, нинішній стан справ у державі спричинений нестачею комплексних та швидких реформ, зокрема у період з 1992 по 1999 рр. та з 2008 по 2014 рр. Відбувались лише точкові зміни та накопичення боргів. Все це, а також економічні наслідки агресії Росії проти України, включно з блокуванням експорту з України, призвели до рецесії.

За словами Л. Бальцеровича, якби Польща стикнулася з подібними проблемами, вона також мала б рецесію.

«На фоні всього цього треба оцінювати досягнення демократичної влади України впродовж останніх двох років», – наголосив Л. Бальцерович. Він зазначив, що завдяки політиці НБУ були зняті загрози, які постали перед банківською системою держави. Диверсифікація зовнішньої торгівлі, експорт товарів, скорочення імпорту газу з Росії – це все кроки до кращого майбутнього, переконаний представник Президента в уряді.

«Дуже важливо, що є комплексні програми. Але найважливіше – щоб програми мали добре втілення в життя», – підкреслив він і додав, що їх реалізація має бути «комплексною, пакетом і з урахуванням стратегічних цілей для держави» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 25.05).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман у понеділок, 23 травня, провів зустріч із заступником міністра фінансів США з питань міжнародних фінансів Р. Тулуї. Сторони обговорили пріоритетні напрями реформ в Україні й перспективи двосторонньої співпраці.

Прем'єр-міністр подякував США за рішення про виділення кредитних гарантій в 1 млрд дол. на підтримку України. «Це дуже важливий крок для макроекономічної стабілізації нашої країни», – підкреслив він.

В. Гройсман поінформував, що минулого тижня в Україні завершила роботу місія Міжнародного валютного фонду. За його словами, уряд продовжить співпрацю з МВФ і докладатиме усіх зусиль для виконання зобов'язань, які взяла на себе Україна. «Уряд України налаштований на проведення структурних і системних реформ у країні, і ми усвідомлюємо, що ці реформи потрібні в першу чергу нашій країні», – підкреслив він.

Так, серед пріоритетних напрямів діяльності уряду – боротьба з корупцією, зокрема, на державних підприємствах шляхом публічного обрання на конкурсах їхнього керівництва й забезпечення проведення відкритої приватизації, а також реформа української митниці. У фокусі уваги уряду й реформа енергетичного

сектору економіки, підвищення ефективності соціальної політики та інституційної спроможності влади, забезпечення рівних умов для ведення бізнесу, проведення дерегуляції, а також пенсійної реформи, зауважив В. Гройсман.

Голова уряду нагадав, що раніше він зустрівся зі спеціальним уповноваженим з питань захисту митниці та кордону США Р. Керліковське. Під час зустрічі відбулося підписання угоди між урядом України та урядом Сполучених Штатів Америки про взаємну допомогу між їхніми митними адміністраціями. «Це дуже важливий крок. Ми налаштовані на рішучу боротьбу з корупцією у митних органах, яка сьогодні є, і дуже розраховуємо на підтримку Сполучених Штатів», – зазначив В. Гройсман.

Заступник міністра фінансів США з питань міжнародних фінансів Р. Тулуї позитивно відзначив перші кроки нового уряду, зокрема, щодо запровадження єдиної ринкової ціни на газ, завершення другої програми МВФ, а також заяви стосовно необхідності припинення політичного впливу олігархів.

Р. Тулуї відзначив прогрес у партнерстві України та США, досягнутий за останні два роки, а також підкреслив готовність США підтримувати Україну на шляху реформ, свідченням чого стало рішення про виділення третьої фінансової допомоги у вигляді кредитних гарантій (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 23.05*).

25 травня Прем'єр-міністр України В. Гройсман провів нараду з питання проведення пісенного конкурсу «Євробачення-2017» в Україні.

Учасники наради обговорили першочергові кроки для організації пісенного конкурсу, зокрема створення організаційних комітетів для проведення конкурсу, джерела фінансування, вимоги до його проведення, а також відбору міста, що прийматиме конкурс.

«Позиція уряду України полягає у тому, що “Євробачення” буде проведено в Україні. Тут немає бути жодних дискусій з цього приводу. Наше завдання, щоби ми “Євробачення” у 2017 р. провели на високому організаційному рівні. Для цього усе, що буде потрібно, ми забезпечимо», – заявив В. Гройсман.

Прем'єр-міністр доручив Міністерству культури України внести пропозиції щодо формування організаційного комітету. «Наше завдання – швидко визначити план дій і місце проведення конкурсу», – заявив він.

В. Гройсман також висловив готовність очолити організаційний комітет. «Я готовий як Прем'єр-міністр стати головою, співголовою цього комітету для того, щоб дуже чітко визначити, що все буде максимально швидко якісно, збалансовано і на високому рівні», – зазначив він.

Прем'єр-міністр наголосив, що уряд сконцентрує зусилля для залучення позабюджетних ресурсів для проведення конкурсу, а також ефективного і публічного їх використання. В. Гройсман зауважив на доцільності співфінансування проведення конкурсу разом з містом, що прийматиме його, і зазначив, що в місцевих бюджетах є додаткові ресурси.

Голова уряду також підкреслив необхідність забезпечення конкурентних і публічних умов для відбору міст, які висловили готовність приймати конкурс.

«Ця подія є можливою, завдячуючи неперевершеній Джамалі, її таланту. І сьогодні ми маємо таку можливість говорити про те, що настав той момент,

коли ми можемо провести “Євробачення” в Україні. Відповідний досвід уже у нас є, завдячуючи Руслані, і ми зможемо зробити гарну подію», – підкреслив В. Гройсман.

У нараді взяли участь перший віце-прем’єр-міністр, міністр економічного розвитку і торгівлі України С. Кубів, віце-прем’єр-міністр В. Кириленко, віце-прем’єр-міністр П. Розенко, міністр культури Є. Нищук, міністр закордонних справ П. Клімкін, міністр молоді та спорту України І. Жданов, міністр інфраструктури В. Омелян, міністр фінансів О. Данилюк, міністр інформаційної політики Ю. Стець, генеральний директор Національної телекомпанії України З. Аласанія, заступник генерального директора Національної телекомпанії В. Романова, голова Держкомтелерадіо О. Наливайко, переможниця «Євробачення-2004» Р. Лижичко, продюсер О. Ксенофонтов, продюсер І. Тарнапольський (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 25.05).

Прем’єр-міністр України В. Гройсман доручив розробити спільно з парламентом законопроект, спрямований на подолання зловживань на експорті горіхів та іншої сільськогосподарської продукції, що закуповується переробниками в населення. Про це В. Гройсман заявив під час засідання уряду в середу, 25 травня.

«Прошу спільно з комітетами, з фракціями парламенту розробіть закон, який передбачає як це врегулювати. І державний інтерес буде захищений, а бізнес, у тому числі переробки, буде розвиватися. Будуть з’являтися нові ініціативи, види, пункти збору цієї продукції, більш глибокої переробки, вийдемо далі потім на якусь іншу продукцію з цими компонентами. Ми можемо це робити. І тільки тому, що є обрані, які починають тиснути, ми втрачаємо можливості розвитку національної економіки. За це треба дуже жорстко карати», – наголосив В. Гройсман.

Прем’єр-міністр наголосив, що уряд забезпечить контроль за виконанням правоохоронними органами Постанови «Про внесення змін до вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами України». Крім того, інформація про затримку вантажів із продукцією на експорт оприлюднюватиметься, зазначив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 25.05).

Міністерство юстиції та Міністерство освіти і науки разом розроблятимуть новий сучасний стандарт юридичної освіти в Україні, який відповідатиме потребам ринку й роботодавців. Про це 24 травня під час зустрічі з молодими юристами повідомив міністр юстиції П. Петренко.

«Ми на рівні двох міністерств створили спільну робочу групу. Ми готові долучитися до цієї роботи і напрацювати стандарти юридичної освіти, які, передовсім будуть вигідні для кожного студента. Щоб вони після закінчення ВНЗ отримували диплом, який би мав вартість. Такою вартістю є можливість отримати достойну роботу», – зазначив очільник Мін’юсту.

Міністр юстиції висловив готовність особисто взяти участь у роботі спільної робочої групи й залучити до її діяльності юристів-практиків, у тому

числі із системи безоплатної правової допомоги, які працюють щодня з клієнтами й точно знають, які вимоги слід висувати до випускників юридичних факультетів.

«Це непростий шлях, але сьогодні ми зробили перший крок. Я переконаний, що зараз Міністерство юстиції фокусуватиметься на тому, щоб наші студенти не просто отримували диплом, а й досвід, знання і шанс реалізувати себе. Лише спільними зусиллями ми зможемо створити стандарт юридичної освіти, який буде конкурентним в усьому світі», – наголосив П. Петренко.

Водночас він наголосив, що нині юристів готують практично всі вищі навчальні заклади, незалежно від своєї професійної направленості. У багатьох випадках якість такої освіти вкрай низька, студенти не отримують необхідних знань і не можуть знайти собі хорошої роботи.

Користуючись нагодою, він також запросив молодих юристів узяти участь у конкурсі на 1500 вакантних посад у бюро правової допомоги, які почнуть надавати послуги українцям з 1 вересня. За його словами, нині заявки на участь у відборі подали вже понад 3 тис. претендентів. При цьому більшість із них – молоді люди до 30 років.

Подати заявку на участь у конкурсі можна до 31 травня 2016 р., заповнивши заявку на веб-сайті за адресою: www.legalaid-jobs.in.ua.

Міністр освіти та науки Л. Гриневич зі свого боку зауважила, що якість юридичної освіти сьогодні, на жаль, програє на європейському обрії, тож українська юридична освіта мусить реформуватися. «Цей новий стандарт вищої юридичної освіти має бути наповненим новим змістом. Він стане таким лише тоді, коли писатиметься не лише теоретиками-викладачами з вищих навчальних закладів, а коли до його розробки будуть залучені люди, які є практиками, які розуміють, що потрібно за практичними правовими спеціальностями», – наголосила очільник МОН.

За її словами, другим ефективним елементом покращення якості освіти є стандартизовані іспити для всіх учасників ринку. «Ми розпочинаємо новий експеримент, який пов'язаний зі вступом за зовнішнім тестуванням до магістратури права. До цього пілотного проекту приєдналися 10 університетів», – поінформувала вона присутніх.

За її словами, до 18 липня триватиме прийом заяв від абітурієнтів, 23 червня буде проведено тестування, а вже 27 липня будуть відомі перші результати (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 24.05*).

Міністерство інфраструктури має амбітну програму реформ. Про це заявив міністр інфраструктури України В. Омелян під час брифінгу за підсумками великої зустрічі з іноземними дипломатами, представниками міжнародних фінансових інституцій, а також центральних органів державної влади України.

«Міністерство інфраструктури має амбітну програму реформ. Це стосується корпоратизації Укрзалізниці та Укрпошти, які повинні стати абсолютно незалежними державними компаніями. Це має бути незалежність як від політичного впливу, так і від впливу корупції», – заявив міністр. За його словами, важливим кроком є приватизація державних підприємств, які не мають

стратегічного значення. Серед ключових завдань міністерства, які озвучив В. Омелян, – боротьба з корупцією. Також він висловив сподівання, що міжнародні партнери України допоможуть Україні з реалізацією цих трьох ключових завдань.

Міністр інфраструктури України заявив, що завдяки розширенню технічної допомоги, наданої Сполученими Штатами Америки, Україна отримає незалежних досвідчених експертів у всіх сферах інфраструктури, зокрема місія американських інженерів приїздить 28 травня вивчати потреби реконструкції шлюзів на Дніпрі.

Міністерство стратегічно працює з країнами Європейського Союзу, з Європейською комісією. «Наші партнери щоденно, щогодинно допомагають. Підсилюють, допомагають і спрямовують нашу діяльність», – наголосив міністр.

За його словами, Світовий банк надає технічну допомогу двома новими програмами підтримки реформ. Європейський інвестиційний банк щойно затвердив новий гранд з програми оновлення інфраструктури. ЄІБ на сьогодні завершує підготовку двох важливих програм у сфері громадського транспорту й модернізації залізниці, відповідні фінансові програми будуть підписані з міністерством до кінця року.

ЄБРР розглядає продовження й розширення фінансування парку вагонів і фінансування встановлення ERP системи на Укрзалізниці. Також ведеться спільна робота над оновленням закону про концесії.

Також міністерство поводить консультації з посольствами Нідерландів і Німеччини щодо отримання технічної допомоги реалізації реформ у річковому й залізничному секторах інфраструктури.

Посол Європейського Союзу, голова представництва ЄС в Україні Я. Томбінський назвав ініційовану міністерством зустріч дуже важливою. Я. Томбінський підкреслив, що питання реформування автомобільного, залізничного, авіаційного, морського та річкового транспорту прописані в Угоді про асоціацію. «Це – наша велика спільна робота – допомогти Україні використати свій потенціал. Без успішного та ефективного транспорту неможливий економічний розвиток», – заявив голова представництва ЄС в Україні.

У прес-конференції також узяли участь координатор програм Посольства США в Україні Д. Вагнер, в. о. голови постійного представництва Європейського інвестиційного банку Г. Прудхом, директор ЄБРР в Україні Ш. Аджунер. Міжнародні партнери висловили однозначну підтримку Міністерства інфраструктури України в реалізації поставлених завдань.

Під час зустрічі з іноземними партнерами міністр інфраструктури України представив своїх заступників: Ю. Лавренюка й Д. Роменського, яких призначив Кабінет Міністрів України (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 24.05).

Заступник міністра соціальної політики з питань європейської інтеграції С. Устименко і фахівці міністерства зустрілися з головою місії неурядової медичної гуманітарної асоціації «Лікарі без кордонів» (MSF), директором БФ «Лікарі без кордонів – Бельгія» С. Теодором з метою

обговорення напрямів подальшого співробітництва.

С. Устименко підкреслив, що Мінсоцполітики вже не перший рік співпрацює з організацією «Лікарі без кордонів» і висловив вдячність за підтримку України у складний для неї період, спричинений бойовими діями на Донбасі.

У відповідь С. Теодор зауважив, що MSF – нейтральна організація, вона працює по обидві сторони конфлікту, її головне завдання – надання медичної допомоги. Зокрема, за словами гостя, зусиллями MSF у Донецькій, Дніпропетровській і Луганській областях організовано здійснення діагностики та лікування хіміорезистентного туберкульозу (ХР ТБ) у місцях позбавлення волі.

«Ми маємо намір працювати в Україні й надалі та плануємо поширити цю роботу також і на цивільний сектор. Крім того, будемо й надалі забезпечувати діяльність мобільних клінік, продовжувати організовувати на блокпостах на лінії розмежування медпункти та підтримувати в зоні АТО та прилеглих до неї територіях заклади охорони здоров'я шляхом надання їм ліків, витратних матеріалів, консультацій. Ще один важливий напрям нашої діяльності, який плануємо розвивати, – надання психологічної допомоги населенню, що постраждало внаслідок збройного конфлікту», – розповів С. Теодор.

Він також висловив сподівання на підтримку Мінсоцполітики в реалізації цих та інших завдань. У відповідь С. Устименко запевнив, що міністерство всіляко сприятиме розширенню діяльності MSF в Україні.

Окремо сторони зупинилися на розв'язанні проблем внутрішньо переміщених осіб.

Як повідомили в Мінсоцполітики, серед загальної кількості сімей, які опинилися в складних життєвих ситуаціях, сім'ї вимушених переселенців становлять 33 %, це здебільшого жінки й діти. Міністерство постійно проводить моніторинг їхніх потреб у продуктах харчування, одязі, взутті, ліках, засобах особистої гігієни, предметах побуту й готове надати MSF конкретну інформацію. У Мінсоцполітики наголосили, що будуть вдячні за будь-яку допомогу внутрішньо переміщеним особам.

Водночас фахівці міністерства попросили С. Теодора також звернути увагу й на інтернатні заклади для інвалідів і людей похилого віку, яким українцям необхідне медичне устаткування, та на заклади нічного перебування, де мешкають бездомні особи, які потребують медичного обстеження, у тому числі й на туберкульоз. Гостро, за словами учасників зустрічі, нині стоїть і проблема підготовки кадрів для роботи в центрах соціальних служб з надання психологічної допомоги населенню, яке постраждало внаслідок бойових дій у зоні АТО. Було б доцільно, вважають у міністерстві, розглянути можливість налагодження за сприяння MSF комплексної підготовки психологів.

Зі свого боку С. Теодор пообіцяв уважно розглянути з колегами пропозиції й побажання української сторони. Також він висловив сподівання на якнайшвидше прийняття парламентом України законопроекту «Про надання гуманітарної допомоги у кризовій ситуації» (№ 4360), розробленого парламентським комітетом за участі міжнародних організацій і волонтерів, у тому числі й БФ «Лікарі без кордонів – Бельгія», адже, за його словами, тоді вони зможуть «більш швидко й ефективно реагувати на кризові ситуації» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 25.05*).

Загалом доходи 159 громад, що об'єдналися минулого року, зросли в п'ять разів, власні – удвічі, зазначають у Мінрегіоні.

«Ми порівняли бюджети громад до й після об'єднання та отримали більше ніж переконливі цифри, які доводять, що об'єднання має значні фінансові переваги. Ці громади вже отримали кошти й повноваження не лише утримувати апарат чиновників і слідкувати за благоустроєм, а й підвищувати рівень надання більшості послуг на своїй території», – про це повідомив перший заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Негода, коментуючи оприлюднений Мінрегіоном моніторинг фінансової спроможності 159 об'єднаних територіальних громад, утворених минулого року.

«Усі 159 об'єднаних громад, у яких 25 жовтня 2015 р. відбулися вибори, з початку цього року вийшли на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. І моніторинг мав показати, як це вплинуло на наповнення їхніх бюджетів. Показники вийшли дуже красномовними», – сказав В. Негода. Зокрема, за даними моніторингу, затверджений обсяг доходів загального фонду місцевих бюджетів об'єднаних громад на 2016 р. з трансфертами з державного бюджету становить 4553 млн грн, що більше майже у п'ять разів від уточнених показників місцевих бюджетів громад, які увійшли до складу об'єднання, на 2015 р.

Завдяки змінам до податкового й бюджетного законодавства в контексті децентралізації обсяг власних доходів місцевих бюджетів об'єднаних громад зріс більше, ніж у два рази: з 0,8 млрд грн у 2015 р. до майже 1,9 млрд грн у 2016 р.

Основним джерелом доходів став податок на дохід фізичних осіб (ПДФО). «Усі 159 об'єднаних громад створені у 2015 р. згідно із законом та у відповідності до перспективного плану, а отже, отримали 60 % ПДФО, який у планових показниках їхніх бюджетів складає більше 1 млрд грн, тобто 55 % обсягу власних доходів», – повідомив В. Негода.

Наступний за вагомістю податок, як показує моніторинг, є плата за землю – 335 млн грн (18 % власних доходів), єдиний податок – 242 млн грн (13 %), акцизний податок – 209 млн грн (11 %).

«Також моніторинг показав, що об'єднання дозволило збільшити власні доходи бюджетів громад на одного жителя. В середньому, показник по всіх 159 громадах збільшився майже на 800 грн – з 596 до 1385 грн», – зазначив В. Негода.

За даними моніторингу, з розрахунку на одного жителя найбільше коштів отримує Вербківська об'єднана громада Дніпропетровської області – 7257 грн.

«Моніторинг також засвідчив, що більшість грошей, які отримують об'єднані громади, вони планують використати вже не на утримання апарату чиновників, як раніше, а на проекти, що поліпшать життя людей на цих територіях», – сказав В. Негода.

За даними моніторингу, найбільше витрат на утримання службовців заплановано в бюджеті Тетерівської об'єднаної громади Житомирської області – 58 %, а найменше – у бюджеті Калинівської об'єднаної громади Вінницької області – 6 % (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 25.05*).

ПОЛІТИКА

Первый заместитель председателя специальной мониторинговой миссии ОБСЕ в Украине А. Хуг посетит с рабочим визитом территорию Донецкой области с 26 по 29 мая, сообщает пресс-служба организации.

«В рамках визита для представителей СМИ предусмотрена возможность приобщиться к патрулям. Журналисты смогут увидеть работу миссии на местах и поставить вопрос первому заместителю председателя СММ ОБСЕ. Кроме того, планируется проведение пресс-конференции в Мариуполе», – отмечается в сообщении (*ОстроВ* (<http://www.ostro.org>). – 2016. – 25.05).

Посол ЄС Я. Томбінський і посол Німеччини в Україні К. Вайль закликали міністра внутрішніх справ А. Авакова врегулювати ситуацію навколо інтернет-ресурсу «Миротворець» (<http://ua1.com.ua/society/es-vimagae-vid-ukrajinskih-pravoohoronciv-nalezhnogo-rozsliduvannya-u-spravi-mirotvorcyu-20551.html>).

«...Була зустріч з цього приводу з міністром внутрішніх справ, з А. Аваковим. Ми разом з послом Німеччини були у міністра, щоб нагадати про дуже небезпечну ситуацію для тих журналістів, дані яких були оприлюднені на сайті. Захист людей, які професійно виконують свою роботу, буде здійснено», – заявив Я. Томбінський під час брифінгу.

Раніше він заявив, що оприлюднення списків «Миротворця» зашкодить репутації України (*UA1.com.ua* (<http://ua1.com.ua>). – 2016. – 24.05).

Центральна виборча комісія у вівторок, 24 травня, затвердила кошторис на підготовку і проведення проміжних виборів депутатів Верховної Ради України, ідеться в повідомленні прес-служби ЦВК (<http://ua1.com.ua/politics/cvk-vitratit-na-dovibori-nardepiv-mayzhe-36-mln-grn-20556.html>).

Так, на вибори у семи одномандатних виборчих округах, призначених на 17 липня, Центрвиборчком витратить майже 3,6 млн грн. Як зазначається, з цієї суми передбачається здійснення витрат на оплату послуг з виготовлення інформаційних плакатів кандидатів у нардепи, оплату послуг ЗМІ, виготовлення виборчої документації, оплату послуг зв'язку тощо.

Нагадаємо, проміжні вибори депутатів Верховної Ради відбудуться в округах № 23 (Волинська область), № 27 (Дніпропетровськ), № 85 (Івано-Франківська область), № 114 (Луганська область), № 151 (Полтавська область), № 183 (Херсон) і № 206 (Чернігів) (*UA1.com.ua* (<http://ua1.com.ua>). – 2016. – 24.05).

Глава фракції «Батьківщина» Ю. Тимошенко обіцяє Україні самые громкие коррупционные скандалы за последнее время. Как и прежде, лидер политической силы затронула тему тарифов.

Ю. Тимошенко снова настаивает на создании полноценной ВСК по исследованию формирования цены на газ для населения. При этом нардеп

отмечает, что ВСК должна изучить, как использовали средства НАК «Нефтегаз» и «Укргаздобыча».

«Вы понимаете, что пришли сотни миллиардов денег туда, как они их использовали? Я гарантирую вам, что там будут самые громкие коррупционные скандалы», – заявила политик (*Wikilex* (<http://news.wikilex.com.ua>). – 2016. – 25.05).

Екс-заступник Генпрокурора Д. Сакварелідзе під час прес-конференції в Харкові заявив, що глава Одеської ОДА М. Саакашвілі буде одним з ідеологів і «драйверів» нової партії (<http://ua1.com.ua/politics/sakvarelidze-do-partiji-saakashvili-vviyde-krashcha-chastina-ruhu-za-ochishchennya-20526.html>).

При цьому він наголосив, що йдеться саме про нову парію, а не перейменування вже існуючої структури: «Партія, я думаю, буде абсолютно нова. Вона буде створюватися з нуля. Нічого переробляти або перейменовувати ми не будемо. Наразі ведуться активні консультації з народними депутатами С. Лещенком і М. Найємом. Також до нової політсили може увійти частина “Руху за очищення”» (*UA1.com.ua* (<http://ua1.com.ua>). – 2016. – 24.05).

Про те чи потрібна Україні нова партія, заснована на прозорих засадах і не «під лідера», яку має на меті створити екс-заступник Генпрокурора України Д. Саквалерідзе, у коментарі сайту «24» розповів О. Гарань, політолог, науковий директор Фонду «Демократичні ініціативи» (http://24tv.ua/rol_saakashvili_u_noviy_politsili_mozhe_viyavitisya_destabilizuyuchouyu_ekspert_n689031).

За словами експерта, така партія потрібна. До того ж в Україні вже були спроби створення подібних нових політсил. Насамперед це «Демальянс», який був ще під час Майдану, і «Сила людей». Точилися розмови про їх об'єднання. І якби вони виступали об'єдано по Києву, то пройшли б до Київради», – зазначає він.

Очевидно, коментує експерт, є люди й поза цими партіями, які представляють нове покоління й мають наміри робити політику прозоро. У масштабах країни долати 5-відсотковий бар'єр складно. Проте можливо.

Однак якщо М. Саакашвілі буде № 1 у партії, а інакше його роль важко уявити, то, на переконання О. Гараня, М. Саакашвілі може подолати бар'єр і бути в парламенті. Але потім його роль у цій політсилі може виявитися дестабілізуючою (*24* (<http://24tv.ua>). – 2016. – 25.05).

За два роки президентства П. Порошенку вдалося стати найвпливовішим політиком у владі, показати ефективність у зовнішній політиці, обороноздатності країни і європейській інтеграції. Головні претензії до нього – відсутність результатів у боротьбі з корупцією, вважає політолог В. Фесенко (http://gazeta.ua/articles/politics/_poroshenko-ne-pokazav-rezultati-borotbi-z-korupciyeyu-fesenko/700235).

«Найбільш впливовим політиком у нинішній системі влади є Порошенко... За рахунок своєї активності Порошенко заповнює вакуум, який склався через

пасивність інших державних діячів або окремих інститутів... Він розв'язує парламентські конфлікти. Забезпечує ухвалення більшості парламентських рішень. У нього збираються керівники фракції, щоб вирішити складні ситуації. Якби у нас був слабкий Президент – мали б більші проблеми, ніж зараз. У нас є феномен персоніфікації влади», – говорить політолог.

На думку В. Фесенка, Президент добре себе показав у зовнішній політиці та у сфері обороноздатності. Із недоліків – нульові результати в боротьбі з корупцією. Дає обіцянки, які не може виконати.

Для П. Порошенка буде вирішальним третій рік президентства, вважає експерт. «Петро Олексійович має нейтралізувати нинішні негативні тенденції і продемонструвати вихід країни з кризи. Показати нарешті результати у боротьбі з корупцією. Це закладе фундамент для боротьби в другому турі. Якщо ні – зіткнеться із серйозною кризою для себе», – каже політолог (*Gazeta.ua* (<http://gazeta.ua>). – 2016. – 25.05).

На думку політолога В. Небоженка, П. Порошенко і В. Путін використовують Н. Савченко у власних цілях – П. Порошенко прикриє звільненням свої «гріхи», а В. Путін проведе вибори на Донбасі.

«Адміністрації президентів Порошенко і Путіна використовують Савченко виключно у своїх рейтингових інтересах. Другу річницю П. Порошенка, яка є важкою для Президента і ще важчою для України, прикривають звільненням Надії. П. Порошенко намагається підняти свій рейтинг, який зараз у межах 10%. Натомість Путін наполягає на проведенні виборів на Донбасі: ми звільнили Савченко, а ви дайте нам можливість легалізувати присутність наших бандитів на виборах», – каже політолог (http://gazeta.ua/articles/politics/_zasavchenko-poroshenko-zaplatit-viborami-na-donbasi-politolog/700246).

Після повернення Н. Савченко Президент спробує керувати її політичними діями. «Приїзд Савченко велика проблема для української еліти. Як їй після тюрми приходити в парламент і дихати одним повітрям з людьми з Опоблоку. Тому їй прихід у парламент поставить питання чи іграшка вона в чужих руках, чи у неї є власна думка. Якщо вона буде критикувати Президента, голова Адміністрації викличе її в кабінет і скаже: “Ми звільнили тебе з тюрми, ти маєш бути вдячною”. Цікаво, як вона буде себе вести у ситуації, коли їй будуть звинувачувати у тому, що вона бачить проблеми країни», – заявив В. Небоженко (*Gazeta.ua* (<http://gazeta.ua>). – 2016. – 25.05).

Політехнолог О. Пастернак в ефірі одного з телеканалів прокоментував інформацію про обмін депутата Н. Савченко на російських ГРУшників. На його думку, це збільшить рейтинг Президента П. Порошенка (http://gazeta.ua/articles/politics/_poroshenko-zadlya-rejtingu-bombarduye-zmi-obminom-savchenko-polittechnolog/700237).

«Причина очевидна. Бомбардувати інформаційний простір різкою новиною. І помістити тим самим Президента у фон цієї новини як рятівника і захисника Савченко. Можу спрогнозувати, що рейтинг зміцниться», – сказав О. Пастернак.

При цьому він висловив припущення, що домовленість про обмін

засудженими була досягнута під час останніх телефонних розмов. «Якщо вже відбуваються дії, то вони, мабуть, були предметом домовленостей. Швидше за все саме ця тема була піднята на нещодавніх телефонних переговорах між Меркель, Обамою, Порошенком. І відповідною розмовою Меркель і Путіна. Мабуть, цю тему тоді остаточно і обговорили», – вважає політтехнолог.

Експерт вказав на проблему, яка виникне після прибуття Н. Савченко в Україну. «Коли її доставлять в Україну, вона буде вважатися засудженою. Тут є юридичний колапс. Президент помилував Александрова і Єрофєєва. Путін Савченко не помилував», – додав О. Пастернак (*Gazeta.ua* (<http://gazeta.ua>). – 2016. – 25.05).

Звільнення Н. Савченко може відволікти від урегулювання ситуації на Донбасі не на користь України, вважає політолог П. Олещук.

«Ціна, яку Україна заплатить за звільнення Н. Савченко, вже визначена. Її можна прив'язати до нещодавнього ніби то прогресу у реалізації мінських угод. Зокрема, стосовно місії ОБСЄ та певного узгодження позицій. Імовірно, домовленість щодо врегулювання ситуації на Донбасі досягнута. Умови не відомі. Інформацію не будуть озвучувати до останнього моменту. Швидше за все це певна форма заморожування конфлікту. Можливо, зі збереженням російської присутності через механізми ОБСЄ. Щось пов'язане з легітимізацією через вибори, як і передбачалося у мінських угодах», – сказав він (http://gazeta.ua/articles/politics/_kiyiv-i-moskva-domovilisya-po-donbasu-politolog-pro-obmin-savchenko/700261).

Така гучна піар-подія може переключити увагу, поки узгоджуватимуться й закріплюватимуться певні моменти, переконаний політолог. «Важко прогнозувати, що отримала, а що втратила Україна. Очевидно, це не відповідає цілям, про які домовлялися. Вони були прозорі: відновлення територіальної цілісності, суверенітету. У повній мірі виконати це наразі неможливо. Завдання Росії – максимально розділити Україну, реінтегрувати її в інший геополітичний простір, контролювати – теж повною мірою не реалізовані. Наскільки компроміс прийнятний – не відомо. Усе так приховано, що не створює враження перемоги України. Від перемог немає потреб відволікати гучними піар-приводами, на кшталт звільнення Н. Савченко», – додав П. Олещук (*Gazeta.ua* (<http://gazeta.ua>). – 2016. – 25.05).

В. Путін повернув Н. Савченко, щоб врятувати П. Порошенка від імпичменту. Тепер Кремль диктуватиме українському Президенту свої вимоги, вважає політолог О. Соскін (http://gazeta.ua/articles/politics/_putin-ryatuyeporoshenka-vid-impichmentu-politolog/700278).

«Звільнення Савченко – свідчення того, що П. Порошенко пов'язаний з російським режимом. Кремль зрозумів, що він втрачає рейтинг – тому віддали Надію. Корупція навколо Президента на вищому рівні. А В. Путіну треба за будь-яку ціну зберегти його на пості Президента. Якщо його усунуть, то вибори на Донбасі не пройдуть. Росії ж потрібно інфільтрувати цю ракову пухлину в Україну. Савченко зараз буде дякувати Порошенку і Медведчуку. Таким чином згасять скандал. Ця спецоперація була продумана із самого початку», – каже

експерт (*Gazeta.ua* (<http://gazeta.ua>). – 2016. – 25.05).

Близько 36 % українців вважають можливим виникнення масових протестів уже в найближчі місяці. Про це свідчать результати опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва й Центром ім. О. Разумкова (<http://ua1.com.ua/society/bilshe-30-ukrajinciv-viryat-shcho-skoro-rochnutsya-masovi-protesti-20539.html>).

Відповідаючи на запитання «Як Ви вважаєте, чи можливі найближчим часом у Вашому місті (селі) масові виступи протесту в разі погіршення життя чи на захист своїх прав?», 7,7 % висловили впевненість, що акції відбудуться.

У грудні 2013 р., на початку Революції гідності, таких було 13,2 %.

Ще 27,7 % вважають, що протести, імовірно, відбудуться. У грудні 2013 р. їх було 18,2 %.

Малоймовірними вважають проведення акцій протесту 35,3 % опитаних (у грудні 2013 р. – 32,7 %), а 18,2 % переконані, що протестних виступів не буде (у грудні 2013 р. – 27,2 %).

Не змогли відповісти на це запитання 11 % опитаних.

Разом з тим у липні 2015 р. очікування протестних акцій було нижчим – 26,5 %.

Якщо мітинги й демонстрації відбудуться, то 24 % українців готові взяти в них участь (6 % – обов'язково, а 18 % – швидше за все).

Традиційно найвищу схильність до участі у протестних акціях виявили жителі Західного регіону (44 %), а найнижчу – на Донбасі (9 %).

Опитування проводилося 11–16 травня 2016 р. в усіх регіонах, крім окупованих. Теоретична похибка вибірки – 2,3 % (*UA1.com.ua* (<http://ua1.com.ua>). – 2016. – 24.05).

В Криму усилились репрессии против крымских татар. Об этом в комментарии Politeka рассказал заместитель гендиректора первого крымскотатарского телеканала АТР А. Муждабаев.

«За последнее время едва ли не через день мы получаем сообщения об обысках, арестах, задержаниях, допросах. Прогнозирую увеличение количества уголовных дел и посадок людей в тюрьмы в Крыму в ответ на унижение России, как это расценивают их власти, в связи с выдачей Н. Савченко», – рассказывает он.

А. Муждабаев отметил, что также Россия будет обвинять мирных людей в терроризме, судить по подозрению в связях с меджлисом после их так называемого «запрета меджлиса». «Цель России – полностью запугать крымских татар, поскольку люди не боятся выходить на акции в знак протеста против политики России... Но крымские татары не боятся и все равно будут протестовать», – считает представитель АТР.

Он отметил, что Украине нужно призывать к международным санкциям в ответ на нарушения прав человека и захват политических заложников Россией, поскольку только экономические санкции способны остановить действия Москвы (*Politeka* (<http://politeka.net>). – 2016. – 25.05).

ЕКОНОМІКА

Спеціалісти Міністерства економічного розвитку і торгівлі України прогножують ріст ВВП України в 2017 г. як мінімум на 4 %. Соответствующее заявление 23 мая сделала первый заместитель главы ведомства Ю. Ковалив.

По ее словам, в МЭРТ также ожидают ощутимого падения уровня инфляции. «Мы ожидаем в этом году роста экономики Украины, также ожидаем в этом году значительного – в три раза – уменьшения инфляции и в 2017 г. мы также прогнозируем рост экономики Украины не менее чем на 4 %», – заявила Ю. Ковалив.

Как отметила замминистра, основным стимулом роста украинской экономики послужат частные инвестиции (*Зеркало недели* (http://zn.ua/ECONOMICS/mert-prognoziruuet-rost-ukrainskoy-ekonomiki-na-4-v-2017-godu-214172_.html). – 2016. – 23.05).

Задолженность неплатежеспособных банков перед Национальным банком по кредитам рефинансирования в апреле 2016 г. сократилась на 1,9 млрд грн – до 46,77 млрд грн. Об этом сообщается на сайте регулятора.

Это максимальное с начала года сокращение долга неплатежеспособных банков перед НБУ по кредитам рефинансирования.

По мнению НБУ, такое сокращение задолженности произошло за счет обращения Нацбанком взыскания на гособлигации, переданные ВиЕйБи Банком в залог в счет обеспечения выполнения своих обязательств по кредитам рефинансирования.

В целом в 2016 г. НБУ рассчитывает получить 12,8 млрд грн от погашения задолженности по кредитам рефинансирования, которым давались банкам, которые сегодня неплатежеспособные (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/05/24/19567013>). – 2016. – 24.05).

Національний банк України заявляє про задовільну ліквідність найбільшого в Україні ПриватБанку. Про це йдеться в повідомленні регулятора.

ПриватБанк є одним з трьох системно важливих для фінансової системи та найбільшим ощадним банком країни. Він обслуговує значну кількість пенсіонерів, великий, малий і середній бізнес, зарплатні проекти, успішно розвиває платіжні системи та є провідним інноваційним банком, повідомляє прес-служба.

Згідно з повідомленням, у 2014 р. ПриватБанк пройшов стрес-тестування та виконав усі необхідні умови для подальшої роботи. За результатами цієї діагностики капітал банку збільшено на 8,2 млрд грн.

Як зазначається, ПриватБанк погодив з Національним банком план рекапіталізації, який розрахований на три роки, і активно працює над його реалізацією. «Це комплексна програма, яка містить реструктуризацію кредитів, наданих НБУ, поліпшення якості кредитного портфеля, у тому числі й за рахунок прийняття додаткового забезпечення по кредитах, збільшення капіталу

банку як за рахунок додаткових внесків акціонерів, так і за рахунок конвертації субординованого боргу в капітал 1 рівня, приведення пруденційних показників банку до нормативного значення», – повідомляє НБУ.

«НБУ здійснює постійний моніторинг діяльності банку в цілому та контроль за виконанням програми рекапіталізації зокрема. Стан ліквідності банку задовільний, сьогодні ПриватБанк має найбільший за системою залишок коштів у касах і банкоматах – близько 9 млрд грн, на коррахунку – близько 2,3 млрд грн», – повідомляє прес-служба.

Раніше міністр фінансів О. Данилюк заявив, що у ПриватБанку існують системні проблеми.

Як відомо, прибуток ПриватБанку в січні – березні 2016 р. становив 211 млн грн, тоді як за відповідний період 2015 р. його прибуток становив 6 млн грн (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/376427/sbu-zayavlyaye-pro-zadovilnu-likvidnist-pryvatbanku>)). – 2016. – 24.05).

Проминвестбанк планирует увеличить уставный капитал на 9,5 %, или на 1,8 млрд грн, – до 20,811 млрд грн. Об этом говорится в сообщении финучреждения.

Соответствующий вопрос акционеры банка рассмотрят 3 июня.

«Планируется принять решение об увеличении уставного капитала ПАО “Проминвестбанк” на 1,8 млрд грн путем частного размещения дополнительных акций существующей номинальной стоимости (10 грн) за счет дополнительных взносов», – отмечается в сообщении.

Акции допэмиссии будут размещены среди действующих акционеров банка.

Согласно финотчетности банка за I квартал 2016 г., его уставный капитал на 1 апреля составлял 19,011 млрд грн (*DELO.UA* (<http://delo.ua/finance/prominvestbank-uvlichit-ustavnyj-kapital-na-10-317462>)). – 2016. – 24.05).

Банк «Кредит-Днепр» 23 мая досрочно вернул Национальному банку первый транш стабилизационного кредита. Об этом говорится в сообщении банка.

Общий объем стабкредита, привлеченного банком «Кредит-Днепр» в 2015 г., составляет 357 млн грн, объем погашенного первого транша – 89,25 млн грн.

Согласно графику, погашение стабкредита должно осуществляться четырьмя траншами и, как предполагается, процесс погашения завершится 1 апреля 2017 г. При этом банк «Кредит-Днепр» допускает досрочное погашение всей суммы займа.

«Кредит-Днепр» привлек стабилизационный кредит НБУ в марте 2015 г. в связи со сложной финансово-экономической ситуацией в стране и негативными тенденциями на финансовом рынке. Полученные от НБУ средства были направлены на обеспечение обязательств финучреждения перед клиентами-физлицами (*DELO.UA* (<http://delo.ua/finance/bank-pinchuka-pogasil-pervyj-transh-stabkredita-nbu-317417>)). – 2016. – 23.05).

За три місяці поточного року обсяг експорту послуг України становив 2,2 млрд дол., що на 1,1 млрд дол. більше, ніж становлять обсяги імпорту послуг України за звітний період. Про це повідомили в Держстатистики.

Водночас за три місяці 2016 р., порівняно з аналогічним періодом минулого року, експорт послуг з України знизився на 1,5 %, імпорт – на 9,8 %. Додамо, що найбільші обсяги експорту послуг України за три місяці здійснювалися у РФ – на 734 млн дол., США – на 154 млн дол., Швейцарію – на 141 млн дол.

Також додамо, що найбільші обсяги імпорту послуг в Україну за три місяці здійснювалися з США – на 160 млн дол., з Великої Британії – на 127 млн дол., з РФ – на 92 млн дол. (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1573576-eksport-poslug-ukrayini-u-i-kvartali-perevischiv-import-bilshe-nizh-vdvichi>). – 2016. – 24.05*).

Рост промислового виробництва в апрелі 2016 г. по сравнению с апрелем прошлого года замедлился до 3,5 %. Об этом говорится в отчете Госстата.

По сравнению с мартом 2016 г. рост промпроизводства сократился на 3,4 %. По данным Госстата, в марте по сравнению с февралем производство возросло на 6,8 %.

За январь – апрель промышленное производство возросло на 3,7 % по сравнению с аналогичным периодом прошлого года.

Самый большой рост производства в апреле по сравнению с мартом этого года зафиксирован в производстве резиновых и пластмассовых изделий – на 7,7 %. Самое большое падение зафиксировано в поставке электроэнергии и газа – на 17 % (*Минфин (<http://minfin.com.ua/2016/05/23/19524830>). – 2016. – 23.05*).

Производство электроэнергии в Украине (без учета временно оккупированной территории Автономной Республики Крым, Севастополя и части зоны антитеррористической операции) в апреле 2016 г. по сравнению с аналогичным месяцем 2015 г. уменьшилось на 4,9 % и составило 12,5 млрд кВт·ч. Об этом сообщается в отчете Госстата по промышленному производству.

По сравнению с мартом 2016 г. производство электроэнергии уменьшилось на 13,5 %. За четыре месяца было произведено 57,2 млрд кВт·ч электроэнергии (–1 % по сравнению с аналогичным периодом 2015 г.).

При этом производство электроэнергии тепловыми электростанциями и теплоэлектроцентралями в апреле 2016 г. к апрелю 2015 г. сократилось на 3,1 %, к марту 2016 г. – на 18,7 % и составило 5 млрд кВт·ч. За четыре месяца производство электроэнергии составило 24,3 кВт·ч (+3,5 %).

Производство электроэнергии атомными электростанциями в годовом исчислении сократилось на 14,1 %, в месячном – на 14 %, до 6,3 кВт·ч. За четыре месяца было произведено 29,1 млрд кВт·ч (–6,2 %).

Производство электроэнергии гидроэлектростанциями в апреле 2016 г. в годовом исчислении возросло на 85,6 %, а в месячном – на 21,3 % и составило

1,2 млрд кВт·ч. За чотири місяця – 3,3 млрд кВт·ч (+17,5 %).

Производство електроенергії прочими електростанціями (ветряними, сонячними) в апрелі 2016 г. к апрелю 2015 г. скоротилося на 3,4 %, к марту 2016 г. возросло на 3 % і склало 0,1 млрд кВт·ч. За чотири місяця – 0,5 млрд кВт·ч (-2,2 %) (*УкрРудПром* (http://www.ukrrudprom.ua/news/Ukraine_v_aprele_sokratila_proizvodstvo_elektro_energii_pochti_na.html). – 2016. – 24.05).

Станом на 1 травня 2016 р. порівняно з 1 травня минулого року запаси вугілля в Україні зменшилися на 9,7 %, передає Держстатистики.

За даними Держстатистики, за цей період в Україні запаси вугілля зменшилися на 9,7 % – до 5 млн 198,4 тис. т. Водночас порівняно з 1 квітня поточного року, тобто за місяць, запаси вугілля зменшилися на 2,7 %.

Нагадаємо, що станом на початок березня 2016 р. порівняно з аналогічним періодом минулого року запаси вугілля в Україні збільшилися на 17,7 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1573426-zapasi-vugillya-v-ukrayini-zmenshilisya-za-rik-na-9-7>). – 2016. – 24.05).

Производство стали без полуфабрикатов, полученных непрерывным литьем, в Украине (без учета временно оккупированной территории Автономной Республики Крым, Севастополя и части зоны проведения антитеррористической операции) в апреле 2016 г. по сравнению с аналогичным периодом 2015 г. увеличилось на 11,5 % и составило 967 тыс. т. Об этом сообщается в отчете Госстата по промышленному производству.

При этом к марту 2016 г. производство стали возросло на 9,1 %. За чотири місяця було произведено 3 млн 710 тис. т стали, що на 5,6 % більше аналогічного показателя 2015 г.

Производство чугуна в апреле в годовом исчислении возросло на 20,5 % и на 0,7 % в месячном исчислении, составив 2 млн 58 тис. т. За чотири місяця – 7 млн 906 тис. т (+22,9 %).

Производство готового проката черных металлов в апреле 2016 г. по сравнению с апрелем 2015 г. возросло на 16,5 %, составив 1 млн 191 тис. т (+5,3 % по сравнению с мартом 2016 г.). За чотири місяця було произведено 4 млн 361 тис. т проката (+17,3 %) (*УкрРудПром* (http://www.ukrrudprom.ua/news/Proizvodstvo_stali_v_aprele_viroslo_na_115.html). – 2016. – 24.05).

В Україні ще не закінчилася посівна, але посівні площі під соняшником уже перевищили планку в 5,07 млн га.

Це трапляється вдруге за останнє десятиліття через високу рентабельність олійної, недосів озимих і зміну клімату.

«Станом на 24 травня 2016 р. посіяно вже 5,074 млн га соняшнику або 97 % від плану, згідно з даними Мінагрополітики. За останні 10 років площі під соняшником перевищували цей рівень тільки в 2012 р., коли аграрії посіяли – 5,2 млн га, за даними Держстату. Зростання площ під соняшником пояснюється,

по-перше, високою маржинальністю культури, по-друге необхідністю компенсувати недосів озимих культур, і, по-третє, зміни клімату “просувають” соняшник далі на північний захід країни, дозволяючи вирощувати олійну в тих регіонах, де раніше це було неможливо», – коментує експерт по сільському господарству компанії О. Король (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/v-ukraini-rekordno-zrosli-plosi-pid-sonasnikom>)). – 2016. – 25.05).

За оцінками експертів, за вісім місяців 2015/2016 маркетингового року вітчизняними підприємствами вироблено 3584 тис. т рослинних олій, у тому числі соняшникової – 3384 тис. т (94 %). Про це повідомляє Економічний дискусійний клуб.

Із загального обсягу виробництва на внутрішнє продовольче споживання спрямовано 371 тис. т.

Понад 90 % обсягів вітчизняної олії – 3297 тис. т – було експортовано. Більше половини українського олійного експорту припадає на Індію, Китай, країни ЄС.

Імпорт олій за вісім місяців маркетингового періоду становить 142 тис. т (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/vnutrisne-spozivanna-olii-v-ukraini-stanovit-371-tis-tonn>)). – 2016. – 24.05).

За оцінками, у січні – квітні цього року порівняно з минулорічним періодом 2015 р. споживання населенням м'яса зросло на 5 % і становить 18,2 кг на особу. Про це повідомляє прес-служба Економічного дискусійного клубу.

За вказаний період усіма категоріями господарств України вироблено 802 тис. т м'яса всіх видів, що на 2,9 % більше порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Зростання виробництва відбулося за рахунок нарощування обсягів продукції птахівництва на 7,8 %. Водночас виробництво яловичини та свинини скоротилося на – 0,4 та 2,3 % відповідно.

Зберігається тенденція до зростання обсягів зовнішньої торгівлі м'ясною продукцією. Так, за чотири місяці цього року експорт порівняно з відповідним періодом минулого року зріс майже на 16,0 % і становить 78 тис. т, імпорт – на 23 % (54 тис. т). Із загального обсягу експорту 86 % припадає на м'ясо птиці, яке переважно поставлялося до Іраку, Нідерландів та Єгипту.

Основними позиціями м'ясного імпорту залишаються свинина та м'ясо птиці відповідно 26 тис. т та 22 тис. т, яке ввозилося, в основному, із Польщі та Німеччини. Частка імпорту у внутрішньому продовольчому споживанні займає близько 7 %.

Довідково. За даними статистики, станом на 1 травня 2016 р. порівняно з відповідною датою минулого року поголів'я ВРХ скоротилося на 3,3 %, свиней – на 4,1 %, птиці – на 4,7 % (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/ukrainci-na-5-zbilsili-spozivanna-masa>)). – 2016. – 23.05).

За вісім місяців поточного маркетингового року внутрішнє споживання цукру оцінюється у 1051 тис. т. Про це повідомляє прес-служба Економічного дискусійного клубу.

Експорт за вказаний період становив 46 тис. т та зрівнявся з імпортом. Експортувався цукор переважно до Казахстану та Румунії. Основні імпортні поставки здійснювалися з Нідерландів і Бразилії.

Залишки цукру на 1 травня 2016 р. оцінюються у 823 тис. т, що на 31 % менше, ніж на відповідну дату минулого року (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/zapasi-cukru-v-ukraini-skorotilis-na-tretinu>). – 2016. – 24.05).

Згідно з балансовими розрахунками, за чотири місяці цього року порівняно з відповідним періодом 2015 р. споживання населенням молока зросло на 5 % і становить 53,7 кг у розрахунку на особу. Про це повідомляє прес-служба Економічного дискусійного клубу.

Протягом січня – квітня 2016 р. всіма категоріями господарств України вироблено 2 892 тис. т молока, або на 0,9 % менше, ніж у січні – квітні 2015 р.

Обсяги експорту молочної продукції за чотири місяці поточного року зменшилися на 17,5 % (до 87 тис. т). Продукція переважно експортувалася до країн колишнього СРСР (Казахстан, Грузія, Туркменістан та ін.).

Імпорт молокопродуктів зріс на 52 % до 37 тис. т. Найбільшими імпортерами молочної продукції є країни Євросоюзу. Незважаючи на тенденцію до стрімкого зростання імпорту молочної продукції, його частка у внутрішньому споживанні не перевищила 2 % (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/spozivanna-moloka-ukraincami-zroslo-na-5>). – 2016. – 24.05).

Я. Ковалив, глава Государственного агентства рыбного хозяйства Украины, назвал основные факторы, которые тормозят развитие рыбного фермерства в нашей стране, и рассказал, что делает ведомство, дабы их ликвидировать.

Во всем мире производители рыбы и рыбной продукции уходят от промышленного вылова «дикой» рыбы и концентрируются на ее выращивании на фермах. Согласно данным Продовольственной сельскохозяйственной организации ООН (ФАО), за последние годы производство «фермерской» рыбы возросло в три раза – до 78,9 млн т. Из них больше половины (53 %) выращивается во внутренних водоемах (так называемая аквакультура), а остальные 47 % – в морях (марикультура).

Что происходит в Украине? В структуре украинского рыбного хозяйства в 2015 г. аквакультура заняла всего 24 %, или 22 тыс. т. В денежном эквиваленте это 170 млн грн. По данным Госрыбгентства, в целом количество производителей аквакультуры в прошлом году упало на 10 %. По неофициальной информации, еще 30 % участников рынка ушло работать в «тень» из-за резкого роста стоимости аренды земли в конце 2014 г.

Факторы, тормозящие развитие рыбного фермерства в Украине

Аренда. Стоимость аренды составляет от 3 до 12 % от нормативной оценки земли. Местные власти берут, как правило, верхний порог оценки, ориентируясь на максимальную прибыль.

Например, в Житомирской области стоимость аренды гектара земли возросла с 800 грн до 2200–2400 грн в год. Получается, чтобы арендовать пруд площадью в 100 га, фермеру надо заплатить 220 тыс. грн.

Решение. Госрыббагентство подготовило проект закона «О внесении изменений в статью 288 Налогового кодекса Украины (об арендной плате в сфере аквакультуры)» в части земель предназначенных для сельского хозяйства. Законопроект позволит снизить стоимость аренды до 3 % от нормативной оценки земли водного фонда.

Кроме того, Госрыббагентство разработало ряд нормативных документов, касающихся упрощения аренды. С 1 января 2016 г. постановлениями КМУ был принят Порядок аренды частей водных объектов для размещения плавучих садковых рыбных хозяйств и Порядок аренды акваторий (водного пространства) морских вод для ведения марикультуры.

Для развития марикультуры Украина имеет развитую береговую линию Черного моря. К примеру, в Одесской и Херсонской областях есть зоны, в которых можно заниматься выращиванием мидий, устриц, морского гребешка, американского полосатого окуня, радужной форели и атлантического лосося. Принятое постановление разрешает разводить рыбу и в больших водохранилищах, взяв в аренду водный участок. Это актуально для жителей территорий, приближенных к Днепровскому каскаду водохранилищ.

Отсутствие у государства полной информации о рыбохозяйственных водоемах.

Решение. Мы хотим создать единый электронный Государственный реестр рыбохозяйственных водных объектов. Это один из первых шагов на пути к открытости (transparency of operations) и привлечению инвестиций в отрасль. Фактически шесть месяцев мы потратили на то, чтобы собрать информацию на местах и приступаем к работе над продуктом.

В тестовом режиме реестр начнет работу уже в конце мая.

Реестр будет иметь форму электронной карты и содержать несколько подразделов для разных аудиторий – государственных органов, органов рыбоохраны, предпринимателей и рыбаков-любителей. Каждый желающий сможет посмотреть информацию по любому региону Украины – какие в нем есть водоемы, разводится ли в них рыба, каким предприятием, какие виды. Можно будет проверить статус конкретного водоема для рекреационный рыбалки, узнать, существует ли на нем специальная инфраструктура. В дальнейшем мы планируем расширить функционал и добавить информацию о выделении на каждом водоеме зон для любительского (спортивного) и промышленного рыболовства, о зонах зимовальных ям, зонах, где любая рыбалка запрещена.

Отсутствие государственной поддержки.

Частичное решение. В помощь предпринимателям с 1 января 2016 г. был отменен таможенный сбор на корма для рыб, используемые при выращивании хищных видов – форели, карпа, осетровых. В свою очередь это позволит снизить себестоимость рыбы (*DELO.UA* (<http://delo.ua/opinions/pochemu-v-ukraine-ne-razvivaetsja-rybnoe-fermerstvo-317416>). – 2016. – 23.05).

В акватории Азовского моря для полноценного промышленного вылова осталось только три вида рыбы: бычок, хамса и тюлька, тогда как раньше их было около сорока. Об этом сообщает Ассоциация рыболовов Украины.

По данным Государственной экологической инспекции, за последнее десятилетие в Азовском море более чем в 100 раз уменьшился объем вылова пеленгаса, в 10 раз – судака, камбалы-калкана. «Хотя сегодня и выписываются лимиты на вылов около 30 видов рыбы в Азовском море, но 95 % всего вылова составляют тюлька, хамса и бычок. Другие виды рыбы вылавливаются в мизерном количестве», – говорит глава Ассоциации рыболовов Украины А. Чистяков.

По его словам, рыбные запасы Азовского моря уничтожены в результате того, что в течение последних 20 лет происходит «потребительское, грабительское отношение к Азовскому морю, которое порой граничит с преступлением».

Согласно данным Азоврыбоохраны, в 2015 г. в Азовском море было выловлено 16,738 тыс. т рыбы. Основную часть из всего добытого, составляют бычки (10,7 тыс. т), тюлька (5,573 тыс. т) и хамса (209,5 тыс. т). Остальную часть улова составляют: пеленгас, судак, карась, тарань (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com/news-markets/full/448-v-azovskom-more-unichtozheny-rybnye-zapasy-associaciya-rybolovov-ukrainy>)). – 2016. – 24.05).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Убыток действующих банков Украины, без учета неплатежеспособных, на 1 мая 2016 г. – 11,5 млрд грн. Об этом сообщается на сайте НБУ.

Прибыль украинских банков за январь – апрель 2016 г. по сравнению с соответствующим периодом 2015 г. была меньше на 20,2 % – 56,8 млрд грн.

«Уменьшение доходов за четыре месяца текущего года по сравнению с соответствующим периодом прошлого года было обусловлено получением банками убытка от торговых операций в минус 3 млрд грн, уменьшением процентных доходов по кредитам, предоставленным субъектам хозяйствования и физическим лицам – на 4,9 млрд грн», – говорится в сообщении НБУ.

Процентные доходы по ценным бумагам в текущем году были большими на 3,1 млрд грн.

Расходы украинских банков за январь – апрель 2016 г. по сравнению с соответствующим периодом 2015 г. сократились на 19,6 % – до 68,4 млрд грн.

Общий объем убытка действующих банков за апрель – 3 млрд грн против «минус» 6,1 млрд грн в марте. На уменьшение убытка главным образом повлияло сокращение отчислений в резервы на возможные потери от активных операций.

За апрель 2016 г. в резервы было отчислено 5,7 млрд грн. Это на 51,1 %

меньше, чем в предыдущем месяце (Минфин (<http://minfin.com.ua/2016/05/24/19564647>)). – 2016. – 24.05).

Общая сумма возмещения гарантированной суммы 90 тыс. клиентам – физическим лицам неплатежеспособного Фидобанка – 1,82 млрд грн. Об этом со ссылкой на данные последней статистической отчетности банка сообщает ФГВФЛ.

Деньги 97,7 % вкладчиков полностью возместит Фонд гарантирования.

Временная администрация проведет оценку финансового и имущественного состояния банка. На основании такой оценки определит наиболее эффективный способ вывода Фидобанка с рынка (Минфин (<http://minfin.com.ua/2016/05/24/19561257>)). – 2016. – 24.05).

Национальный банк отнес Смартбанк к категории неплатежеспособных из-за непрозрачной структуры собственности. Об этом сообщается на сайте регулятора.

После многочисленных попыток согласовать приобретение существенного участия в банке разным лицам на протяжении 2015–2016 гг., структуру собственности Смартбанка так и не привели в соответствие с требованиями прозрачности, установленными регулятором.

НБУ отмечает, что в Смартбанке неоднократно менялся собственник без согласования с Нацбанком. За такое нарушение регулятор применил к банку соответствующие меры влияния.

12 мая Национальный банк оштрафовал на 1,2 млн грн румынскую компанию Asito Kapital S. A., которая не согласовала с НБУ опосредованную покупку 40 % акций Смартбанка (Минфин (<http://minfin.com.ua/2016/05/25/19605842>)). – 2016. – 25.05).

Товарообіг між Україною та США у січні – квітні 2016 р. збільшився на 6 % – до 714 млн дол. порівняно з аналогічним періодом 2015 р. Про це повідомили у прес-службі Державної фіскальної служби.

За інформацією прес-служби, у поточному році питома вага обсягу зовнішньої торгівлі між Україною та США становить 3 % загального товарообігу України, який в 2016 р. становить 22,5 млрд дол. США.

«Порівняно з відповідним періодом минулого року протягом січня – квітня 2016 р. експортно-імпортні операції між двома країнами зросли на 6 % та становлять 714 млн дол. США», – зазначили у відомстві.

У ДФС також зауважили, що підписання угоди між урядами України та Сполучених Штатів Америки про взаємну допомогу сприятиме зростанню зовнішньої торгівлі між двома країнами (Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1573600-tovaroobig-mizh-ukrayinoyu-i-ssha-u-sichni-kvitni-zris-na-6-dfs>)). – 2016. – 24.05).

Члены правления ЕЦБ призывают лидеров стран еврозоны

скоординировать их экономическую политику, чтобы достичь стабильного восстановления региона. Об этом сообщает Bloomberg.

«Монетарная политика не может заменить скоординированную экономическую политику или реформы», – заявил глава ЦБ Франции Ф. Вильрой де Гало, который входит в совет управления ЕЦБ. Его испанский коллега Л. Линде заявил, что региональная политика должна использоваться «более эффективно», чтобы стимулировать экономическое восстановление.

Вильрой утверждает, что центральные банкиры должны принимать участие в обсуждении экономической политики, но принимать окончательные решения должны политические лидеры. Он призвал проводить реформы на национальном уровне и к полной координации национальных политик. Вильрой также призвал создать Министерство финансов еврозоны (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/05/25/19608510>). – 2016. – 25.05).

Индекс ожиданий менеджеров по закупкам еврозоны в мае сократился до 52,9 п. с 53 в апреле. Об этом сообщает Bloomberg.

Показатель ожиданий в сфере услуг не изменился – 53,1 п. В секторе производства в мае сократился до 52,4 п. и 52,6 в апреле.

За I квартал 2016 г. экономика 19 стран еврозоны возросла на 0,6 % – самый большой рост за год. Цены на потребительские товары упали на 0,2 % в апреле, по сравнению с годом ранее. Базовая инфляция возросла на 0,8 % в апреле по сравнению с 2015 г.

В марте ЕЦБ для ускорения роста экономики и повышения уровня инфляции до целевого показателя в 2 % урезал все свои процентные ставки и расширил программу количественного смягчения до 80 млрд евро в месяц (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/05/23/19515849>). – 2016. – 23.05).

Moody's понизило кредитные рейтинги Deutsche Bank. Об этом сообщает Bloomberg.

Агентство урезало рейтинг старших необеспеченных долговых обязательств до «Ваа2» с «Ваа1». Рейтинг по долгосрочным депозитным обязательствам был понижен до «А3» с «А2».

«Показатели Deutsche Bank за последние несколько кварталов были слабыми. Существенные операционные вызовы, включая низкие процентные ставки и макроэкономическую неопределенность, предоставляют серьезное испытание для банка», – говорится в отчете Moody's.

После заявления кредитного агентства акции банка упали на 1,9 % до 14,87 евро в 09:22 по Франкфурту. С начала года акции банка упали в цене на 34 %.

В I квартале чистая прибыль банка упала на 58 % – до 236 млн евро. Прибыль упала в основном из-за спада инвестиционной активности на глобальных рынках. Доход от инвестиционного банкинга упал на 23 % в I квартале, так как падение цен на сырье, опасения по поводу роста китайской экономики и низкие процентные ставки отпугнули клиентов от трейдинга, инвестирования или выпуска новых ценных бумаг (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/05/24/19556786>). – 2016. – 24.05).

Согласно исследованию JP Morgan, ЦБ Великобритании может понизить ключевую процентную ставку до нуля, если страна покинет ЕС. Об этом сообщает Bloomberg.

По данным исследования, в случае выхода Британии из ЕС уровень безработицы возрастет до 5,6 %. Инфляция в стране возрастет до 3 % к концу 2017 г.

В начале месяца Центральный банк Великобритании сохранил ключевую процентную ставку и ухудшил прогноз роста экономики из-за возможности «брексита». Ставка осталась на уровне 0,5 %. Согласно обновленному прогнозу ВВП в 2016 г. возрастет на 2 %, что на 0,2 % меньше, чем прогнозировалось раньше. Прогноз на 2017 г. ухудшен на 0,1% до 2,3 %. В 2018 г., по мнению ЦБ, ВВП возрастет на 2,3 %. Раньше регулятор прогнозировал рост на уровне 2,5 %.

На прошлой неделе главы центральных банков и финансовые министры стран G-7 назвали «брексит» ключевым риском для финансовых рынков. Международное кредитное агентство Fitch заявило, что может понизить кредитные рейтинги стран ЕС, если Великобритания выйдет из евроблока. Агентство считает, что «брексит» приведет к замедлению экономического роста стран ЕС и Великобритании, а также усилит политические риски в Европе (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/05/23/19517829>). – 2016. – 23.05).

Центральный банк Израиля оставил базовую процентную ставку около нуля, несмотря на слабый экономический рост в I квартале. Об этом сообщает Bloomberg.

Ставка останется на уровне 0,1 %. В своем заявлении регулятор сказал, что он будет использовать нетрадиционные инструменты только в «необычных» обстоятельствах, на данный момент таких обстоятельств нет.

В прошлом месяце безработица в Израиле упала до рекордно низкого показателя в 4,9 %. Инфляция впервые за 20 месяцев возросла.

Ключевым беспокойством ЦБ Израиля остается глобальная экономика. По мнению регулятора, падение спроса на глобальных рынках и укрепление шекеля навредило продажам израильских компаний за границей (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/05/23/19523934>). – 2016. – 23.05).

Центральный банк Турции третий месяц подряд урезает овернайт-ставку. Свои действия регулятор объясняет «необходимыми мерами» для упрощения монетарной политики. Об этом сообщает Bloomberg.

На этот раз ставку урезали на 50 базисных пункта до 9,5 %. Недельную ставку репо банк оставил на уровне 7,5 %, ставка заимствования также не изменилась – 7,25 %.

Процентная ставка овернайт считается верхней планкой процентного коридора ставок ЦБ. С марта этого года регулятор урезал ее на 125 базисных пункта. Глава регулятора в прошлом месяце заявил, что банк урезает процентную ставку, чтобы упростить монетарную политику, так как

волатильность на глобальных рынках уменьшилась и нет необходимости в широком коридоре ставок (*Минфин (<http://minfin.com.ua/2016/05/24/19565054>). – 2016. – 24.05*).

В Бразилии впервые с апреля 2009 г. зафиксирован профицит текущего счета. Об этом сообщает Bloomberg.

Согласно данным ЦБ Бразилии профицит текущего счета в апреле составил 412 млн дол., после дефицита в 857 млн дол. в марте. Иностранские инвестиции в экономику Бразилии за прошлый месяц возросли до 6,82 млрд дол. с 5,56 млрд дол. в марте.

Экономика Бразилии уже второй год находится в рецессии. По данным рейтингового агентства Moody's, в этом году экономика сократится на 3,7 % (*Минфин (<http://minfin.com.ua/2016/05/24/19573673>). – 2016. – 24.05*).

Сбербанк в I квартале 2016 г. увеличил чистую прибыль в четыре раза по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, несмотря на введенные против него санкции. Об этом сообщает Bloomberg.

Чистая прибыль банка в I квартале этого года возросла до 118 млрд рублей (1,8 млрд дол.). За аналогичный период прошлого года банк заработал 30,6 млрд рублей.

США и ЕС ввели санкции против Сбербанка в 2014 г. С тех пор банк был ограничен в доступе к международным рынкам капитала (*Минфин (<http://minfin.com.ua/2016/05/25/19607333>). – 2016. – 25.05*).